Başmuharriri:
Ahmet Emin YALMAN

VATANEVİ — Cağaloğlu, Molla Fenari S. 32
Telefon: 24136 — Telgraf VATAN İst.

25 HAZİRAN 1941
ÇARŞAMBA

VATAN

Fiyatı 5 Kuruş — SİYASİ SABAH GAZETESİ — Yıl: I — Sayı: 303

Unutulmuş bir cennet

Yazan: **AKA GÜNDÜZ**

Bugün 3 üncü sayfada

B. M. Meclisi Hariciye Encümeni

Türk - Alman muahedesini ittifakla tasvip etti

Biriyle müttefik, diğeriyle dost

Dünyayı dolduran kin ve nefret karşısında bu sıfatları birleştirebiliyoruz, çünkü biz sulh ruhunu en temiz şeklinde temsil ediyoruz.

Yazan: Ahmet Emin YALMAN

Biz, İngilterenin müttefikiyiz, Almanyanın dostuyuz, Sovyetlerin kendi hesabına daima iyi niyetler beslemiş, dürüst münasebetler aramış bir komşusuyuz.

Bugün memleketimizde de hariçte de bir çoklarının zihni şu noktaya saplanmıştır: Böyle zıt sıfatlar nasıl birleşebilir? Birbirinin canına susamış üç düşmanla ayni zamanda samimî münasebetlerde bulunmak ve her üçünün de itimadına lâyık bir surette hareket etmek nasıl mümkün olur?

Eğer harbi ve onun kinlerini ve nefretlerini ölçü diye alırsak pek doğru... Bu sıfatlar bir leşemez. Üç hasmı ayni zamanda hoşnut etmek ve her üçüne karşı dürüst kalmak imkânsız bir şeydir.

Yalnız şurası var ki harp geçici bir şeydir. Herkesin son gaye si sulhtür. Biz ise sulhu, hem de en saf ve temiz şeklinde temsil ediyoruz. Sulha ait gaye ve prensipleri ölçü diye kabul edersek iş derhal değişir. O zaman şu nokta göze çarpar ki biz dünya yüzünde başkasının malında gözü olmıyan hemen hemen biricik tok gözlü milletiz. Bu sıfatla, ârizî kin ve nefretlerin üstünde kalmak, İngilterenin müttefiki, Almanyanın ve Sovyetlerin dostu rollerini bir arada tutmak ve bu rolden günün birinde sulh ve insanlık hesabına istifadeyi düşünmek pek âlâ mümkündür. Böyle bir gün belki de uzaktır. Fakat zaman durmuyor, hele şu tayyare devrinde çok süratle ilerliyor. Her şeyin bir sonu olduğuna göre sulh rolünü oynamak için bize fırsat düşeceği gün de elbette gelecektir. İşte o gün, İngiltereye ittifakımızı ve Almanyaya dostluğumuzu, Ruslara iyi komşuluk hislerimizi ifade etmek için pek güzel imkânlar bulacağız.

Harp sisini dağıtmak ve sulh güneşinin ortalığı aydınlatmasına yol açmak için bir tek şey lâzımdır: İdeoloji misyonerliğinin her türlü şekillerile ortadan kaldırılması.

(Devamı Sa. 5, Sü 7 de) */*

Meclisin, muahede lâyihasını bugün görüşmesi bekleniyor

Başvekilimiz Doktor Refik Saydam'ın mecliste hükûmet namına beyanatta bulunması muhtemel

Ankara, 24 (Telefonla) — Türkiye Cümhuriyetile Alman Rayhı arasında 18 haziran 941 tarihinde Ankarada imza edilen muahede tasdik edilmek üzere Büyük Millet Meclisine verilmişti. Muahedenin tasdiki için hazırlanan kanun lâyihasının esbabı mucibesinde hükûmet şöyle demektedir:

Muahede mahiyeti itibarile iki tarafın arazilerinin masuniyetine ve tamamiyeti mülkiyesine mütekabilen riayet ve yekdiğeri aleyhine müteveccih her türlü harekâttan tevakki edecekleri ve iki memleketin müşterek menfaatlerini alâkadar eden meselelerde dostane temaslarda bulunacakları gibi bir hükmü ihtiva etmektedir.

(Devamı Sa. 3, Sü. 2 de)

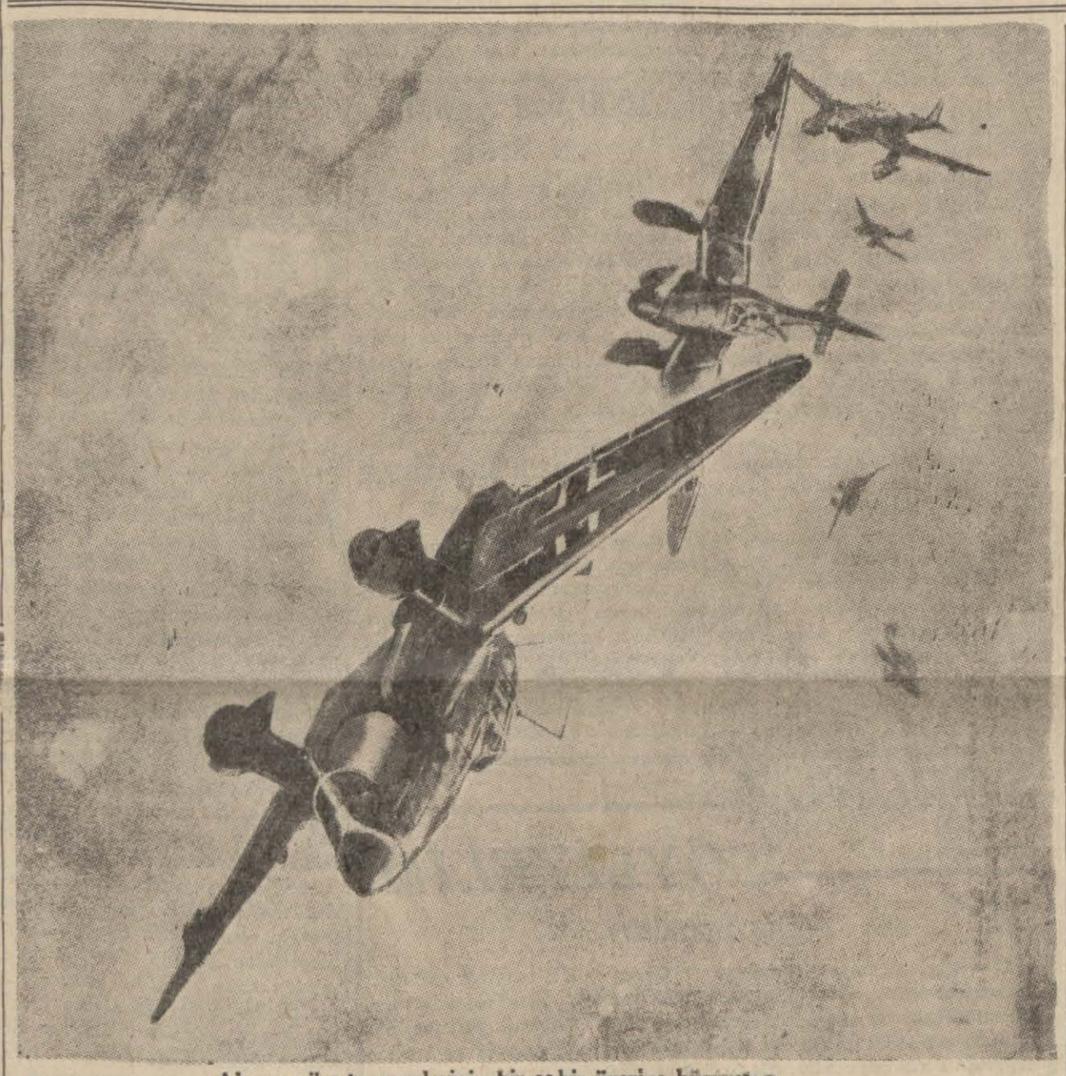

Alman pike tayyarelerinin bir şehir üzerine hücumları

Millî Şef

1 Temmuz Deniz bayramına şeref verecekler

1 temmuz denizcilik bayramı münasebetile yapılacak şenliklerin Modada yapılması kararlaştırılmıştır. Öğrendiğimize göre Millî Şef İsmet İnönü de yüksek huzurlarile bu merasimi şereflendireceklerdir.

Denizciler bu seneki bayramın çok mükemmel olması için şimdiden hazırlıklara başlamışlardır.

O gün klüpler arasında yapılacak müsabakalardan başka Denizyolları, Şirketihayriye Limanlar İşletmesi ve diğer deniz teşekkülleri arasında büyük filika yarışları yapılacaktır.

Münakalât Vekâleti tarafından yarışlarda kazanacak teşekküllerle kürekçilere madalya ve kupa verilmesi kararlaştırılmıştır.

Sovyet - Alman harbinin son va ziyetini gösteren harita

İzmir ve havalisinde uzun süren bir zelzele oldu

İzmir, 24 (A.A.) — Dün öğle üzeri saat on birde şehrimizde orta şiddette oldukça uzun süren bir zelzele olmuştur. Hasar yoktur. Zelzele ayni zamanda Dikili, Bayındır, Tire, Cumaovası, Sefferihisar, Menemen, Karaburun, Urla, Foça ve bilhassa Değirmendere nahiyesinde şiddetlice hissedilmiştir. Değirmenderede vukua gelen zelzelede mektep binası ve köy odası oturulamıyacak derecede harap olmuş ve diğer binalarda da çatlaklıklar husule gelmiştir. Zelzele saat on biri beş geçe başlamış, on saniye devam etmiştir. Diğer kazalardan sarsıntı haberi alınmamıştır.

(Devamı: Sa. 5, Sü. 5 te) —

Alman-Sovyet tayyareciliği

Bir İsviçre gazetesi, hava harbinin kat'î safhaya geldiğini söylüyor

Avrupanın şarkında dünyanın en büyük hava muharebeleri oluyor. Bu, Alman - Rus hava muharebeleridir. Almanların, hasımlarına karşı kahir bir tayyare üstünlüğü temin etmeleri mümkün değildir. Bugün Alman hava

(Devamı: Sa. 5, Sü. 7 de) ///

ingiltere

Almanları meşgul etmek için Norveçe asker mi çıkaracak?

Pazar sabahı başlayan ve tarihin en büyük muharebesi olan Alman - Rus harbi devam ediyor. Bu harbin başlaması her yerde hayret uyandırmıştır. Çünkü hiç bir tarafta Alman - Rus münasebatının bu kadar gergin olduğu düşünülmüyordu.

1939 senesine kadar Alman - Rus münasebatı çok gergindi. Rusyanın demokrat devletlerle

(Devamı: Sa. 5, Sü. 6 da) —

Alman - Sovyet Harbi

Sovyet tebliği

300 tank tahrip edildiğini, 51 tayyare düşürüldüğünü 5000 esir alındığını bildiriyor

Alman tebliği

Sadece harekâtın muvaffakiyetli olduğunu zikrediyor

Cephe üç büyük mıntakaya ayrıldı

Finlandiya şimdilik harbe girmiyor

Moskova, 24 (A.A.) — Kızılordunun sah sabahı neşredilen tebliği:

(Devamı: Sa. 5, Sü. 3 te) /—/

Avam Kamarasında Nutuklar

B. Eden

Alman - Sovyet harbi münasebetile son vaziyeti izah ederek Türk - Alman paktına da temas etti

Bir meb'us:

Türkiye, ergeç hangi tarafta olduğunu bildirmelidir, dedi

B. Çörçil müdahale ederek bu sözlere cevap verdi

Kamara, bir milyar tahsisat kabul etti

Londra, 24 (A.A.) — (Reuter) Alman istilası üzerine Sovyetler Birliği hakkında takip edilecek İngi-

(Devamı Sa. 5, Sü. 1 de) */*/

HARP VAZİYETİ

Sovyet - Alman harbi

Yazan: **İhsan BORAN**

Evvelki ve dünkü günlere ait yazılarımızı haritadan takip etmiş olanlar, Sovyet - Alman harekâtının muhtemel inkişafları üzerindeki fikirlerimizde tamamile isabet ettiğimizi elbet görmüşlerdir. Alman taarruzları şimal merkez ve cenup cephelerinde (Leningrat, Minsk, Kiyef ve Odesa) istikametlerinde bekliyor, Sovyet müdafaası da şimalde yerinde kalmak ve mihver olmak üzere merkezde eski hudut tahkimat mıntakasına ve cenupta Dinyester nehri şarkına doğru hudut kıtalarının oyalama muharebelerile çekilip yerleşmeğe başlamıştır. Biz böyle mülâhaza bulunmuştuk. Dünkü yazımızda bilhassa şu fikirler vardı:

«Sevkulceyş bakımından Ruslar için tehlikeli taarruzlar, şimalden Leningrat - Moskova istikametinde ve Prusyadan Minsk-Grodno istikametinde inkişaf edecek taarruzlardır. Bu taarruzlar muvaffak olursa Sovyet Rusyanın Baltık denizile alâkası kalmaz ve Moskova büyük ve yakın bir tehdide maruz kalır. Ruslar bu taarruzlara karşı sağlam durdukça cenupta Alman ileri hareketinin inkişafı bir tehlike teşkil etmez.»

Şimdi en mühim mesele şudur: Acaba Ruslar şimal ve merkezdeki bu Alman taarruzlarına karşı koyabilecekler mi? Şimalde Alman - Fin tümenleri (10 Fin + 8 Alman = 18 tümen) Leningrat istikametinde taarruza geçtiler, Mormansk demiryolu henüz kesilmemiştir. Ruslarm Moskova yolunu kapamak ve küçük Baltık memleketlerinin şarktan sarılmalarını men mak-

(Devamı Sa. 3, Sü. 1 de) ×

Kadın avcısı Eyüplü Halit'in

Meraklı Hatıraları

Pek yakın Bir zamanda

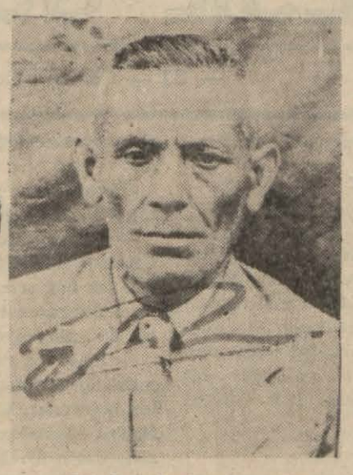

Meşhur kadın avcısı Eyüplü Halit

VATAN Sütunlarında

Yeni tefrikamız

Malakalı Kadın

"Franci de Croisset,, nin nefis romanı

Yeni romanımız size yabancı görünmiyecektir. Filim olarak belki de gördünüz. Herhalde unutulmıyacak filimlerden biriydi. Baş erkek rolü olan Selim rolünü Piyer Rişar Vilm oynamıştı.

Andrey rolüne Edvig Föyer çıkmıştı. Gabriyel Dorziat da başlıca rollerden birinde idi.

Kitpa ta çok beğenilmiş, şaheserler arasında yer almış bir romandır. Malaka da Selim adında bir müslüman hükümdarla müstesna bir İngiliz kadını arasında cereyan eden eşsiz ve heyecan dolu bir aşk macerasını anlatıyor. Bu güzel aşk masalı sizi mutlaka teshir edecek, sürükliyecektir.

Türk Tarihinde Casuslar

Bizans prensi Andronikos ile Türk prensi Savcı Beyin saltanat macerası ve casuslar

Yazan: **İhsan BORAN**

— 5 —

Tarih bu meçhul kahramanlardan bize bir tek isim bile bırakmamıştır. Fakat hepsi de kahramanca iş gördüler. Kavgaya ayrılanlar amele arasında dehşetli bir kavga çıkardılar. Bu kargaşalıktan istifade ederek bir kısmı silâhhaneyi bastılar, muhafızlara hücum ederek ansızın hepsini kılıçtan geçirdiler. Diğer bir kısmı da kalenin kapılarına koştular, muhafızlarla döğüşerek hepsini yere serdiler ve kapıları açtılar. Pusuya yatan Türk kuvvetleri içeri girdiler. Şehir bir anda fethedildi. Ahaliden birçoğu karşı koymak istediler, fakat pek çabuk cezalarını gördüler.

Türklerin böyle bir hile kullanacakları Rumların aklına bile gelmemişti. Türkler Dimetokayı uzun müddet muhafaza ettiler. Fakat Orhan Bey kain pederi Kantakuzinosun hatırını kırmadı. Onun ricası üzerine tekrar geri verdi. Kantakuzinos Bizans tahtından çekildiği halde yine memleketinin menfaatlerini gözetiyordu. Kullandığı düstur da şu idi:

«İyi bir vatandaş, vatanı idare edenlerin yaptıkları haksızlıkları cezasını vatanına çektirmez.» O bunu Türkten öğrenmişti ve damadı Orhan Beye bunu hatırlatıyordu.

*

776 - 1374 yılında Murat Bey Anadoludaki karışıklıkları bastırmak üzere sefere hazırlandı. Bizans imparatoru (Yuanis) e askerile beraber maiyetine gelmesini emretti; hattâ küçük oğlu (Manoel) in beraber bulunmasını istedi. İmparator Murat Beyin hiddetinden korktu, büyük oğlu (Andronikos) u Bizansta kaymakam bıraktı, kendisi oğlu Manoel ile beraber Murat Beyin maiyetine iltihak etti. Türkler Bizansın iki imparatorunu da maiyetlerinde çalıştırıyorlardı. Murat Bey de oğlu Savcı Beyi kaymakam bırakmıştı.

Fakat Andronikos babası Yuanisten nefret ediyordu. Hukukunu çiğniyerek saltanat şerikliğine diğer oğlu (Manoeli) seçmiş, bu yüzden kalbinde dehşetli bir kin birikmişti. Babasından intikam almak ve Bizans tahtına oturmak istiyen Bizans prensi bu fırsattan istifade etmek istedi. Gözünü hırs bürümüş olan Andronikos Savcı Beyi elde etmeğe çalıştı. Onunla çarçabuk muhabere ve münasebet peyda etti. İki genç prens hükûmeti ellerine almağa, babalarının tahtlarını devirmeğe karar vererek anlaşma yaptılar. Maksatlarına erişmedikçe, silâhlarını bırakmamağa söz verdiler.

Fakat bu iki haris ve ihanetkâr evlâdın düzenleri çarçabuk meydana çıktı. Bunu ilk haber alan Murat Bey oldu. Bizansta ve Türk ülkesinde kuş uçurtmayan Türk casusları meseleyi vaktinde haber aldılar ve derhal Murat Beye yetiştirdiler. İki haris prens casuslarını kulak misafiri olduklarını anlamamışlar, anlaşmanın bu kadar çabuk meydana çıkarılacağını ummamışlardı.

Murat Bey oğlunun kandırıldığını, ve asıl kabahatlinin Bizans prensi Andronikos olduğuna hükmetti. Fakat ikisinin de cezalandırılmasına karar verdi. Bu çirkin hâdiseyi imparator Yuanis'e anlattı. İmparator özür diliyerek Murat Beye şu cevabı verdi:

— Şevketmeap, sizin için olduğu kadar benim için de felâket olan bu cinayetten dolayı beni itham etmeyiniz. Bunun hikâyesi bile tüylerimi ürpertti. Eğer hain oğlum Andronikos şimdi burada olsaydı, ona ne ceza edeceğimi görürdünüz. Hayatımızın bence ne kadar kıymeti olduğunu ve size ne kadar çok sadık olduğumu anlardınız. Siz bana yardım ediniz. Alacağım intikamın şiddetinden hiddetimin derecesini derhal anlıyacaksınız.

Murat Beyin bu sözlerle hiddeti bir parça yatıştı. İkisi Boğaziçini geçtiler, oğullarının takibine koyuldular. Bizansta ve güzelim Türk ülkesinde baba - evlât kavgası başladı. İki baba Bizans civarında oğullarının ordugâhına rastladılar. Ordugâhın bir tarafı dereye dayanıyordu; öbür tarafı şarapnellerle tahkim edilmişti. İki genç müdafaaya karar vermişlerdi. Murat Bey kan dökülmesini istemiyordu. Geceleyin dereye yaklaştı, orada Savcı Beyin keşif kollarına rastgelerek kendisini tanıttı. Senelerce bayrağı altında zaferden zafere koşan bu dönek ruhlu askerlere neden fikirlerini değiştirdiklerini sordu:

— İçinizde benden şikâyeti olan kim varsa, ortaya çıksın, söylesin kendisini dinliyeceğim. Şikâyeti doğru ise hak vereceğim.

Tabii kimse çıkmadı. Murat Bey sükûnetini muhafaza ederek acı bir sesle devam etti:

— Oğlum benden ne fenalık gördü? Evlât babasına karşı isyan eder de vatanı ateşe verir mi? Sizi ocakta böyle kahpece işler için mi yetiştirdik? Ben sizin bu çirkin hareketinizi haber aldığım zaman, at sırtında gazada bulunuyordum. Duyunca inanamadım. Ne oğuldan, ne de sizlerden yana ve Türk ülkesine karşı bu kadar nankörlük ummuyordum. Biz ne büyük gaye peşinde koşuyoruz, siz oğlumla beraber neler yapıyorsunuz. Yaptıklarımı yıkmak fikri size nereden geldi? Beni daha fazla söyletmeyin. Varın arkadaşlarınıza söyleyiniz; itaat edenleri affedeceğim; fakat isyanda devam edenleri çok şiddetli cezalandıracağım.

Murat Beyin bu sözleri Savcı Beyin kandırılmış askerlerine çok tesir etti. Bunlar ordugâha döndüler, Murat Beyin sözlerini ertesi sabah arkadaşlarına anlattılar ve hayırlı birer casus gibi bütün ordugâha yaydılar. O günün gecesi Savcı Beyin maiyetindeki askerlerin hemen hepsi Murat Beyin tarafına geçtiler. Savcı Bey, ordusuz kalmakla beraber babasının merhametine ve şefaatine iltica etmedi. Maiyetinde kalan sadık bir miktar askerle Dimetokaya kaçtı ve orada müdafaaya karar verdi. Fakat baba oğlunun peşini bırakmadı; o daha Dimetoka kalesinin kapılarını kapatırken Murat Bey ordusile surlara yanaştı, Savcı Bey birkaç gün dayandı; ahalinin erzakı tükendi. Nihayet açlıktan mahvolacaklarını anladılar; şehrin kapılarını açtılar; iki âsi prensi Murat Beye teslim ettiler. Murat Bey kalenin âsi müdafilerini dereye döktürdü. Bizans prensi Andronikosu cezalandırması için Bizansa babasına gönderdi. Bundan sonra Murat Bey oğlunu divana çekti:

— Niçin ihanet ettin, seni bunun için mi büyüttüm? Emanete ihaneti kimden öğrendin? Bizanslıların da bize düşman olduklarını bilmiyor muydun? Sende evlât muhabbeti kalmamış...

Murat Bey cellâtlara emir verdi:

— Türk ülkesine ihanet edenin cezası ölümdür. Oyun bunun gözlerini..

Savcı Bey babasına acı bir nazarla baktı:

— Sende de, dedi, baba muhabbeti kalmamış. Anamın bedduası seni de bulur.

Cellâtlar Savcıyı gözlerini oyarak öldürdüler. Osman oğulları içinde evlâdını bu şekilde işkence ile öldürten ilk Bey Murattır.

Bizans imparatoru Yuanis Murat Beyden daha zalim çıktı. Andronikos ile beraber beş yaşındaki hafidinin de gözlerini oydurdu. Fakat bu vazifeyi yapmağa memur olan cellâtlar kaynar sirkeyi Andronikos un yalnız bir gözüne döktüler, beş yaşındaki oğlunun gözlerini de hafifçe sakatladılar. Yuanis oğlu Andronikosu zevcesi ve çocuğile beraber Bizans surlarında (Anemas) kulesine hapsetti. Bu suretle iki baba, iki ihanetkâr evlâttan intikam aldılar.

Bir müddet sonra Murat Bey imparator Yuanise emrederek oğlu Andronikosu hapisten çıkarttı. Murat Beyin siyasetine öyle yarıyordu.

(Arkası var)

ŞEHİR HABERLERİ

Ekmek Fırınları

Belediyece sıkı bir kontrola tâbi tutuluyor

İstanbul belediyesi şehrin muhtelif semtlerindeki fırınları sıkı bir surette kontrol ettirmektedir ve müfettişlere kontrollarını yaptıkları fırınların teftiş defterlerine her kontrolu kaydetmeleri emri verilmiştir.

Dünkü teftişlerde, Beyazıtta Mehmet Durunun fırınında günde 18 çuval un işlendiği ve bin iki yüz ekmek çıkarıldığı anlaşılmış, 210 ekmeğin tartıldığı zaman eksik olduğu görülmüştür.

Yine Beyazıtta Şevketin fırınında beheri yirmi gram eksik 54 ekmek bulunmuştur.

Çarşıkapıda Şevketin fırınında da beher çuvaldan 110 ekmek çıkarıldığı tesbit edilmiştir.

Darülâcezeye yeni bir paviyon ilâve ediliyor

Darülâcezenin daha esaslı bir şekle sokularak genişletilmesine karar verilmiştir. Bunun için de Darülâceze binasının etrafındaki büyük arsalar belediyece istimlâk edilerek yeni bir paviyon inşa edilecektir. Bu paviyonun inşaatına da en yakın bir zamanda başlanacaktır.

Fatih İtfaiye yoluna refüjler yapılacak

İstanbul belediyesi, yollardaki tretuvarların tamirile bazı yerlerde refüjler inşasına devam etmektedir. Bu meyanda Fatihte itfaiye caddesine de 6500 lira sarfile refüjler inşa edilecektir.

Esnaf cemiyetleri kooperatif kuruyor

Esnaf cemiyetlerinin birer kooperatif teşkil etmeleri kararlaştırılmıştır. Otelciler ve Madeni Eşya Sanatkârları cemiyetleri de kooperatif kurmak üzere hazırlıklarını bitirmişler ve birer nizamname hazırlamışlardır. Hazırlanan nizamnameleri alâkadarlara tasdik ettirmek üzere cemiyet reisleri Ankaraya gitmişlerdir.

Kooperatifler esnafa geniş mikyasta yardım edeceklerdir.

Bir yılan hikâyesi

Halk tipi ayakkabıları daha çok zaman bekleyeceğiz

Malûm yılan hikâyesi gibi uzayıp giden halk tipi ayakkabıları meselesi hakkında aldığımız sorgu mektupları üzerine, malûmat edinmek ve sorgu sahiplerine cevap vermek için Mıntaka Ticaret müdürlüğüne müracaat ettik. Bay müdür, muavinine, muavin de Fiyat Mürakabe bürosuna müracaatımızı tavsiye etti. Büroda aradığımız malûmatı bulamadığımız içindir ki, Yerli Malları Pazarı, Beykoz kundura fabrikası, Sümerbank Ayakkabı Sanayii müdürlüklerini de, her birinden aldığımız tavsiyelerle taciz ettik. Nihayet, Ticaret Odası reisliğinden şu malûmatı edindik:

— Ayakkaplar Altıntop kundura mağazasında yapılacak.

İhmal etmedik, oraya da gittik ve mağaza sahibi Bay Sadi Mergenle görüştük. Bu zat bize şunları söyledi:

— Bu meseleyi ilk defa ortaya atan biziz. Bu hususta evvelâ Vali muavini Bay Ahmet Kınıka müracaat etmiştik. Teklifimizin tetkikına memur edilen Mıntaka Ticaret müdürlüğü teklif ve nümunelerimizi uygun buldu. Bu tip ayakkabı için tesbit edilen vasıflar şunlardı:

Köselesi iyi cinsten, derisi en iyi yerli vidala veya memleketimizde tabaklanan ikinci kalite Avrupa derisinden ve işçiliği tel dikişli olmak. Fakat, tel dikişi ancak fabrikalarda yapılabileceği için diğer imalâthanelerde yapılanların içi demir çivi ve kenarı dikişli bulunmak, sağlam ve şekilen de zarif olmak.

O zaman yaptığımız hesaplarla bu ayakkapların altı liraya mal olacağı anlaşılmış, yüzde on kârla 660 kuruşa satılması da kararlaşmıştı. Fakat, bu karar verildikten bir müddet sonra, deri ve malzeme fiyatları yükseldi. Biz de muayyen olan yüzde on kazancımızı temin için evvelce tesbit edilmiş olan fiyata yüzde on beş zammedilmesini istedik. Bu hesapla ayakkaplar esnafa 690 kuruşa verilecek, esnaf da halka 760 kuruşa satacaklardı. Bu talep ve teklifimiz tetkik edildiği sırada çiy deri fiyatlarına hükûmetçe bir narh kondu. Şimdi verilecek kararı bekliyoruz. Bize bildirilince hemen imalâta başlıyacağız.

Bu hususta malûmatına müracaat ettiğimiz Ayakkabıcılar kooperatifi reisi Bay Abdullah da:

— Deri ve malzeme fiyatları değiştiği için kooperatifimiz halk tipi ayakkabı imalâtına iştirak etmek imkânını bulamamıştır. Evvelce tesbit edilen 660 kuruşa yapılmasını teklif ettiğimiz bir lira zam kabul edilir ve yahut da çiy deri narhı üzerinden deri temini imkânı olursa imalâta başlıyacağız. demiştir.

Alâkadarların malûmat vermekte ketum davranmalarına ve ayakkabıcıların verdikleri malûmata nazaran, halk tipi ayakkabıları işinin halli için herhalde biraz daha beklenilmek icap edeceği anlaşılmaktadır.

1000 ton yapak ve tiftik

Macaristan ve İsviçreye gönderilecek 1000 ton yapağı ve tiftiğin ihracat lisansları çıkmıştır. Bu 1000 ton evvelce olduğu gibi yalnız Tiftik ve Yapağı Birliğine aza olanlara verilmekle kalmayıp son üç sene zarfında yaptıkları ihracat nazarı itibara alınarak Birliğe dahil tüccarlara verilecektir.

Bir asetilen fabrikası kuruluyor

Sahillerimizde 150 yi mütecaviz fenerlerde kullanılan petrol sarfiyatını azaltıp asetilen miktarını çoğaltmak üzere şehrimizde bir asetilen fabrikası kurulması için Münakalât Vekâletince tetkikler yapılmaktadır. Bu fabrika senede 50 bin kiloya yaklaşan ve fenerlerimize lâzım olan asetileni temin edecektir.

Kahve Meselesi

Kahve iki yüz ellişer gramlık paketlerle satılacak

İstanbula gelen 1638 çuval kahvenin tevzii meselesile Vilâyet meşgul olmaktadır. Bu mesele hakkında bir karar alınmak üzere dün Vilâyette Vali muavini Bay Raşit Demirtaşın reisliğinde bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda kahvenin halka ne şekilde dağıtılacağı meselesi görüşülmüş ve iki yüz ellişer gramlık kapalı paketlerle çekilmiş olarak satılması kararlaştırılmıştır. Her kaymakamlık kendi mıntakası dahilindeki kuru kahvecileri polis vasıtasile kontrol ettirerek kahveye herhangi nohut veya arpa gibi yabancı bir maddenin karıştırılmasına meydan verilmiyecektir.

Dünkü toplantı hakkında malûmatına müracaat ettiğimiz Vali muavini Bay Raşit Demirtaş bir arkadaşımıza şunları söylemiştir:

«— Toplantıda kahvenin perakende fiyatlarında tenzilât yapmak imkânlarını görüştük. Yapılan tetkiklerden de müsbet neticeler aldığımızdan bu tenzilâtı temin için icap eden teşebbüslere girişmiş bulunuyoruz. Vaziyeti Ankaraya da bildirdik. Cevap geldikten sonra fiyatlar tesbit edilecek ve tevziata derhal başlanacaktır. Şimdiye kadar tevziatın gecikmesine sebep kahveyi halka daha ucuz olarak temin etmek imkânlarının araştırılmasından ileri gelmekte idi.»

Bundan başka, kahve meselesine dair dünkü akşam gazetelerinde çıkan bir yazı münasebetile yaptığımız tahkikatta yazılan yazının hakikate hiç de tekabül etmediğini öğrendik.

Bu gazete «Bir yılan hikâyesi» başlığı altında neşrettiği yazıda hakikatin tamamen dışına çıkmıştır. Komisyonun iki haftadır işi tetkik etmekte olduğu tevzi işini yapamadığı gibi fiyat tesbitini de başarmadığı işaret olunmakta idi. Bu haber tamamen asılsızdır. Ofiste malûmatlarına müracaat ettiğimiz alâkadar kimseler bize bu gazetenin neşriyatını tekzib eder mahiyette şunları söylemişlerdir:

— Komisyon tevzi işile alâkadar değildir. Bu işle Vilâyet meşgul olmaktadır. Sonra fiyat meselesine gelince kahveler gelmeden fiyat tesbitine imkân var mıdır? Kahveler daha dün Haydarpaşaya gelmiştir. Ve biz de bugün fiyat tesbit ederek Fiyat Mürakabe komisyonuna yazdık. Ofis kendi üzerine düşen vazifeyi yapmıştır.»

Kahve tevziatına bu hafta içinde muhakkak başlanacaktır.

Bu nasıl traş sabunu?

Piyasada satılan bazı Tıraş sabunlarının içinden, bir kaç gün kullanıldıktan sonra, tıpkı ince mısır koçanlarına benzeyen hafif ve çürük bir değnek parçası çıktığı görülmektedir. Alâkadarlardan edindiğimiz malûmata göre, bunun son zamanlarda bir kısım sabun imalcilerinin alelâde bir hilesi olduğu ve bazan da firmalar arasında yekdiğerlerinin mamulâtını kötülemek ve halk nazarından düşürmek kasdile yapıldığı anlaşılmaktadır. Kim tarafından ve ne maksatla yapılırsa yapılsın netice itibarile halkın aldatılmasından ve zarara sokulmasından ibaret bulunan bu hilekârlığın önlenmesi lâzımdır.

SORUNUZ — SÖYLİYELİM

Diş fırçaları

1 — Çorluda Bayan Nazmiye Onurkorur soruyor: Dişlerin aralarını temizlemek için kürdan kullanılmasının zararlı olduğunu söylüyorlar. Bu doğru mudur. Diş fırçalarını kullandıktan sonra nasıl muhafaza etmeli?...

Cevap — Kürdan birçok mikropların dişetleri arasına girmesine ve kullanılması itiyat haline getirildiği takdirde daimi temas neticesi olarak diş aralarının çürümesine sebep olur. Hele, mâdeni kürdan dişlerini büsbütün berbat eder.

Diş fırçasını kullandıktan sonra mutlaka temiz bir su ile yıkamalıdır içinde temiz ispirto bulunan bir şişede biraz bıraktıktan sonra güneşli bir yere asarak kurutmak ve yine temiz bir kutuda saklamak lâzımdır. İkinci defa kullanacağınız zaman fırçanın tamamile kuru bulunmasına bilhassa dikkat edilmesi şarttır.

2 — Gelenbevi orta mektep talebesinden Ramiz Turgut soruyor: Sünger taşı nedir ve ne işte kullanılır:

Cevap — Kül renginde çok sert ayni zamanda hafif ve delikli bir cins taştır. Volkanik yerlerde bulunur. Ellerdeki mürekkep lekelerini çıkarmak, maden ve cam gibi şeyleri temizleyip parlatmak için kullanılır. Bu taş İtalyada çok bulunur. ve memleketimize oradan gelir.

3 — Alaşehirde Emekli Yüzbaşı Mithat Sezer soruyor:

Çocuklara fazla miktarda tatlı ve şeker yedirmekte bir mahzur var mıdır?..

Cevap — Tatlılar temiz olmak şekerler, hakikaten şekerden yapılmış bulunmak ve miktar itibarile çok olmamak şartile zararsızdır. Hiç şüphesiz ki, mütemadiyen her gün ve münhasıran tatlı yedirmek, hele, akşamlara kadar ağızlarından akide şekerini eksik etmemek de faydalı değildir. Çünkü, iştihayı azaltır ve çocuğun yemek zamanlarında diğer gıdaları almasına, lüzumu derecesinde kuvvetlenip neşvünema bulmasına mâni olur.

BİZDEN SORUYORLAR

Kütahyalı bir okuyucumuz, gazetemize gönderdiği mektupta Musevî tacirlerinden bazılarının son zamanlarda isim değiştirmek modasına kapıldıklarından bahisle:

— İki ay evvel İstanbula son gelişimde, yirmi senedir tanıdığım Salamonun Süleyman olduğunu gördüm ve şaştım. Bu şaşkınlıkla piyasada bir hayli dolaştım. Eski tanıdıklardan Davidin Cavit, Yasefin Yusuf, Nesimin de Besim isimlerini aldıklarını, fakat, kendi aralarında birbirlerini yine Davit, Yasef, Nesim adlarile çağırdıklarını, görünce de büsbütün şaşırdım.

Diyor ve soruyor:

— Bu isim değişiklikleri biz Anadolu tüccarlarını aldatıp avlamak için kurulmuş birer dolap olmasın sakın?!...

GÜNDEN GÜNE

Bir deli ile mülâkat

Bizim mahallede dolaşır, ötekinin berikinin verdiği beş on para ile geçinir yarı akıllı, yarı deli zararsız bir adam vardır. Bilenlerin anlattıklarına göre kendisi hem iyi bir aileden, hem de tahsil görmüş bir adammış. Karısı öldükten bir ay sonra çocuğunu da bir yangında kaybedince aklını oynatmış. Umumi malûmatı kuvvetli ve garibi şu ki tasadduk ettiği paradan hergün çeyreği bastırıp gazete alıyor, uslu akıllı okuyor, sonra deli dolu tefsir ediyor.

Dün, bizim kapının önünden geçerken içeri çağırdım. Yemek verdim. Bir taraftan yemeğini yerken bir taraftan da konuşmağa başladık.

— Ne var ne yok, yeni bir şey var mı?

— Eski bildiklerimiz: Akıllılar boğuşuyorlar.

— Peki, bunun sonu ne olacak?

— Vallahi bilmem. Bir karış toprak için birbirlerini yiyorlar. Halbuki bu kadar adam öleceğine bir araya gelseler de denizin suyunu kova kova boşaltsalar üçer tane daha Avrupa, Asya, Afrika, Amerika, Avustralya çıkar.

— İyi söylüyorsun ama denizin sularını nereye boşaltacaklar.

— Kuyulara kıran mı girdi. Döksünler kuyulara!

— Peki, ya milyonlarca balık ne olacak?

— Dünyadaki havuzların suyu mu çekildi.

— Doğru söylüyorsun. Peki, sence harbi kim kazanacak?

— Allah bilir ama, İngilizlerin donanması kuvvetli.

— Ha, sahi. Senin dediğin gibi denizin suyunu çekerlerse İngiliz donanması ne olur?

— Düşündüğün şeye bak be. O adamlar icap ederse dretnotu tekerlek takarlar. Allem edip kallem edip Almanya ile Rusyanın altına tekerlek takıldıktan kelli...

— Yalnız donanma değil tayyare de mühim rol oynuyor hani. Şehirleri yakıp yıkıyorlar.

— Akılları olsa şehirlere şemsiye açarlar.

— Şehir büyüklüğünde şemsiye yapılır mı?

— Şehirleri şemsiyenin kaplıyacağı büyüklüğe indirsinler.

Zararsız deli yemeğini bitirdi.

— Eyvallah canım, dedi gitti.

Düşündüm: «Ya aklım olmasaydı, ya dünyaya gelmeseydim» diyen şair meğer ne haklı imiş!...

KÖR KADİ

Yedikule-Balıklı yolu şose olacak

Yedikulede Balıklı yolunun şose tahviline İstanbul belediyesince karar verilmiştir. İnşaat pek yakında başlıyacak ve bu iş için 9500 lira sarfedilecektir.

Bayan Jül Hanrinin teşekkürleri

Fransa hükûmetinin Ankara büyük elçisi iken geçenlerde vefat etmiş olan Jül Hanrinin refikaları Madam Jül Hanri, zevcinin vefatından dolayı gerek cenazesinde hazır bulunmuş ve gerek bizzat veya telgraf ve mektupla matemine iştirak etmiş olan bütün Türk ve ecnebi dostlarına en samimî teşekkürlerinin ibliğini gazetemizden rica etmişlerdir.

Teşekkür

Sevgili Rahimemizin tedfin merasimine iştirak eden, çelenk gönderen, telgraf ve telefonla taziyet beyan eden muhterem akraba ve ahibbaya ayrı ayrı teşekküre büyük acımız engel olduğundan minnet ve saygılarımızın iblâğına muhterem gazetenizin tavassutunu rica ederiz.

Zerrin Gürel, İ. Ralf Sommerman
Suat Gürel

YEŞİL GÜL

Yazan: Roy Wikers — 51 — Çeviren: Rezzan A. E. Yalman

Ralf genç kızın elini tutarak öptü:

— Ne kadar doğru söylemişsiniz dedi.

Roda sözüne devamla:

— Bana evvelâ inanmadı. Sonra Bolden'e yazmış olduğum bazı mektupları Mister Brirliye göstereceğini söyliyerek beni tehdit etti. Bolden'in evinin anahtarı kendisinde idi. Bu mektupları oradan almak zor bir iş değildi.

Ralf söze karışarak:

— Onları almağa geldi. Ben Carron'a o evde rastgeldim diye o hâdiseyi anlattı. Sonra Roda yine devam etti:

— Nihayet Mister Brirli seyahatten döndü. Beni çağırdığınızı kendisine söyledim. Bana kaçmağı teklif etti. Ben de beraberce Carrona gidelim, dedim. Evli olduğumuzu söylersek belki bize bir şey yapmaz diye düşündüm. Elinden Bolden'i öldürmüş olduğuna dair bir vesika almak istiyordum. Fakat ümidim boşa çıktı. Carron korkunç bir deli idi, ayni zamanda çok da hain bir adam dır. Bizi öldürmek istedi. Bereket ki vaktinde yetiştiniz.

İşte Sir William, size her şeyi anlattım.

— 41 —

NETİCE

— Misis Maine, sözlerinize inanıyorum. Carron zehirli gülü sizin vasıtanızla göndererek intikamını aldı. Şimdi bu güllerin nasıl zehirlendiğini anlamamız lâzım... Siz Mister Brirli ile burada kalınız. İki polis size nezaret edecektir. Biz gelinceye kadar bir yere gitmemeğe söz veriniz. Misis Cetvind benimle gelecektir.

Sintya gülerek:

— Bu işe yine ben karışmadan olmıyacak. Güllerin nasıl zehirlendiğini şehirde değil, burada öğreneceksiniz. Geliniz şu odaya gidelim.

Odadan çıktı, polis müdürü genç kızı takip etti. Yolda giderken sordu:

— Size akraba sıfatile soruyorum, Misis Cetvind: Bolden'in ölümünden sonra paraya çok mu ihtiyacınız vardı da intihara kalktınız? Bu hareket sizin gibi cesur bir kıza hiç de yakışmıyor.

— Haklısınız, fakat kadınlar bazan ümitsizliğe düşünce ne yapacaklarını şaşırırlar, bocalarlar. Vaziyetim çok parlak değildi. Bolden düğünden evvel öldü. Babam iflâs etmek üzere idi. Evlenerek zengin olacakken bu para da elimden kaçmıştı. Borçlu idim. Üstelik de Misis Maine'i yaraladığım için beni tevkif edecektiniz. Şaşırdım, ölmeği terçih ettim. Fakat o anda da hayatıma acımadım değil, pişman olmadım dersem yalan... .

Polis müdürü Sintyanın elini tutarak:

— Müşküleriniz olursa bundan sonra bana geliniz, yavrum. Ne de olsa akrabanız ve dostunuz değil miyim?

. . . . . .

Oda güneşli ve aydınlıktı. Roda mahzun bir tavırla:

— Belki de bana acıdığınız için benimle evlenmek istiyorsunuz.. Beni tanımıyorsunuz bile....

Ralf kızın kızıl saçlarını öperek yavaşça:

— Sizi bundan fazla tanımak mümkün mü? Dedi.

— Hayır, mümkün değil...

— O halde.. Müsaade ediniz de sizi öpeyim, Roda... Bu kadar özledikten ve bekledikten sonra bu benim hakkım değil mi? Bana hayat verdiniz. Güzel gülüm, Roda... Siz de benim kader gülüm değil misiniz?

SON

Harp Vaziyeti

YAZAN:
İhsan BORAN

(Başı 1 incide) ×

sadile bu cephede muannidane müdafaa etmeleri, mukabil taarruzlarla muharebeye devam etmeleri beklenebilir.

Merkez cephesinde Almanlar (en aşağı 100 tümen) küçük Baltık memleketlerini cenuptan ihata ve Baltık denizinde Rus donanmasına ve irtibatına nihayet vermek maksadile Prusya - Varşova hattından - tahmin ettiğimiz veçhile - Minsk umumi istikametinde taarruza geçmiştir. Ruslar asıl kuvvetlerile esasen eski hudut gerisinde toplandıkları için Rus hudut kıtaları oyalama muharebelerile şarka çekilmişler ve Almanlar Biyalistok - Grodno - Brestlitovsk mevkilerini işgal etmişlerdir.

Şu halde muharebelerin en kızıştığı cephe merkez cephesidir. Ve tahmin ettiğimiz veçhile küçük Baltık memleketlerinde dahili karışıklıklar başgöstermiştir; halbuki Rus donanmasının üsleri bu memleketlerin sahillerindedir ve Rusların elinde kalması lâzımdır. Ruslar ilk muharebelerde bu memleketleri kaybederlerse, Baltıkta Rus donanması mağlûp ve mahvolur. Almanlar merkez ve şimal cephelerile irtibat tesis ederler ve artık Moskovanın uzaktan müdafaası imkânı zayıflar. Ruslar, bu memleketlerdeki karışıklıkları bastırdıklarını iddia ediyorlar. Bununla beraber şimal ve merkezde vaziyet henüz Rusların aleyhinde değildir. Asıl meydan muharebeleri başlamamıştır.

Tekrar edelim: Bütün tehlike küçük Baltık memleketlerinin şimalden ve merkezden yapılacak taarruzlarla ilk hamlede kopartılmış olmasındadır. Ruslar buna mânâ olmak için şimal ve merkez cephelerile sıkı bir işbirliği yapmak ve muannidane dayanmak mecburiyetindedirler. İlk meydan muharebelerinin hedefi budur. Almanlar buna muvaffak olurlarsa, bu muvaffakiyet, Büyük Harpteki Tanenberg meydan muharebesinin daha büyük mikyasta bir eşi olacaktır.

Cenup cephesinde Ruslar tahmin ettiğimiz veçhile Dinyester nehri muharebesinin daha büyük mikyasta bir eşi olacaktır.

Eğer bütün 2400 kilometrelik cephede şimdi en mühim muharebe bölgesi neresidir diye sorulursa, bunun cevabı şudur:

Haritada eski Rus hududu üzerinde Beyaz Rusyanın merkezi olan Minsk şehri üzerine bir istifham koyunuz, ve Prusyadan Minsk - Grodno istikametinde bir taarruz oku çiziniz. İşte en mühim muharebe bu okun geçtiği bölgede cereyan ediyor. Alman motörlü birlikleri Minsk istikametinde dehşetli bir taarruza saldırılmıştır. Minsk hava meydanı mühiş bombardımana tutulmuştur. Ruslar bu bölgede 300 tank tahrip ettiklerini söylüyorlar. Minsk garbında büyük bir meydan muharebesine intizar etmelidir.

Ankara haberleri

Türk - Alman anlaşması Meclis Hariciye Encümeninde

(Başı 1 incide) =

cakları taahhütlerini tazammun eden bir anlaşmadır. 10 senelik bir müddet için yapılmış olan bu muahede, şimdiye kadar diğer devletlerle de akdedilmiş olan bu mahiyetteki anlaşmalarla tearuz etmediği gibi her iki tarafın mevcut taahhütlerinin muteber kalacağını mutazammın kaydı ihtirazi ile de temin edilmiştir. Vaziyeti inceden inceye tetkik eden Hariciye encümeni, hazırladığı raporda bilhassa şu cihetî tebarüz ettirmektedir:

Hükûmetçe takip edilen ve Büyük Millet Meclisince de tasvip edilmiş olan sulh siyasetine uygun olan muahedenin tasdikını derpiş eden kanun lâyihası encümence aynen ve müttefikan kabul edilmiştir.

Encümen ayrıca muahedenin müstacelen Meclis umumi heyetinde görüşülmesini de temenni eylemektedir. Tahmin edildiğine göre muahede yarınki (bugünkü) Meclis toplantısında görüşülecek ve bu hususta Başvekilimiz doktor Refik Saydam hükûmet namına beyanatta bulunacaktır.

Kızılay esas nizamnamesinde değişiklikler

Ankara, 24 (Telefonla) — Kızılay esas nizamnamesinin bazı maddeleri değiştirilmiştir. Yeni nizamnamenin tadil edilen maddelerine göre alelâde meclisi umuminin vazifesini ikmal etmesini müteakıp umumî bir celse akdedilerek aza arasından bir reis, iki ikinci reis, bir kâtibi umumi, bir muhasebe ve bir de vezne mükâbelesi ile bir azadan mürekkep olmak üzere idare heyeti intihap edilecektir. Merkezi umumi ve idare heyeti azasının vazifeleri fahridir. Bununla beraber idare heyeti azalarına veya bunlardan bazılarına bütçede tahsisat bulunmak şartile tazminat verilebilecektir. Ayrıca idare heyetinin teklifi üzerine umumi merkezde daimî olarak vazife görmek üzere bir umum müdür ve başmüfettişlikle diğer şefler nasıb ve icabında da azledebileceklerdir. Cemiyetin merkez ve şubelerini teftiş ve mürakabe için lüzumu kadar müfettiş tayin edilecektir. Harp zamanlarında veya fevkalâde haller zuhurunda idare heyeti azasının adedi merkezi umumi kararile çoğaltılabilecek, cemiyetin gayeleri hilâfına hareket edenlere idare heyeti kararile isten el çektirilecektir.

Basın mensuplarına seyahat kolaylığı

Ankara, 24 (Telefonla) — Türk Basın Birliği reisi Falih Rıfkı Atay ve umumi kâtip Naşit Uluğ dün Münakalât Vekili Cevdet Kerim İncedayıyı ziyaret etmiş ve Türk Basın kartını hâmil olanların deniz ve kara vasıtalarile seyahatlerinde görecekleri kolaylıklar hususunda görüşmüşlerdir. Münakalât Vekili gerek bu hususta ve gerekse diğer mevzularda Birlik mensubu meslekdaşlarımıza azamî müsaadekârlıkta bulunmuştur.

Haber aldığımıza göre Maliye Vekâleti de Basın kartı nizamnamesile kart hâmillerinin haiz olacakları haklara dair müsbet mütalâalarını Başvekâlete bildirmiştir.

Dahiliye Vekâleti de mütalâasını bugünlerde Başvekâlete arzedecektir.

Basın kartlarının pek yakın bir zamanda azaya dağıtılmasına baş lanacağı öğrenilmiştir.

Ticaret Vekili Samsunda

Samsun, 24 (A.A.) — Buraya gelmiş olan Ticaret Vekili Mümtaz Ökmen ticarî ve iktısadî müesseselerimizde tetkikatta bulunduktan ve halk ile temas ettikten sonra bugün Ankaraya dönmüştür.

Egede zeytinler çok iyi

İzmir, 24 (A.A.) — Mütehassısların söylediklerine göre Ege bölgesinde 1941 senesi zeytin mahsulü çok bereketlidir. Müstahsil mahsulün hastalıksız ve bol olmasından çok memnundur.

Ankarada kahve tevziine başlandı

Ankara, 24 (Telefonla) — Ankara Valiliği, vilâyete tahsis edilmiş olan dört yüz çuval kahveyi tesellüm etmiş ve bunlardan yüz çuvalını dükkânlara dağıtmağa başlamıştır. Bu suretle bir müddettenberi inkıtaa uğramış olan kahve satışına yarından (bugünden) itibaren başlanacaktır. Vilâyet kahvelere yabancı maddelerin karışmaması için icap eden tedbirleri de almıştır.

ANTAKYADA BİSİKLET ŞAMPİYONASI

Antakya, 24 (Hususi muhabirimizden) — Türkiye bisiklet şampiyonası bugün saat 6 yı 25 geçe başladı.

Birinciliği: Eskişehirden Âli Çetiner 4 saat 15 dakikada; ikinciliği: İzmirden Ahmet Sünbül; üçüncülüğü: Eskişehirden Osman kazandı. Takım birincisi Eskişehirdir.

İÇTİMAÎ MESELELER

Unutulmuş bir Cennet, Çamlıca hakkında..

Aka Gündüz sorulan dokuz soruya dokuz cevap veriyor

Yazan:
AKA GÜNDÜZ

Özür ve af dilekçesi:

Bu özür ve af dilekçemi; ilmin, güzel sanatlerin realist ve yepyeni adamı İ. H. Baltacıoğlunun tertemiz huzuruna sunuyorum.

Çok değerli mecmuasında bir Çamlıca anketi açmış. Lûtfen beni de cetveline katmış. Bu anket hangi tarihte? Bilmiyorum. Her halde eskiee bir tarih olacak. O nezakete karşı neden cevap vermemişim? Bunu da bilmiyorum. Hatırladığım şu ki ben bu kış uzun bir ruh ve sinir buhranı geçirdim. Hoş, hâlâ sürüp gidiyor ya... İhtimal ki bu yüzden ihmal etmişimdir. Özür ve af dilerim.

Yaz gelince rahatsızlığımı belki gideririm diye bir dağdan bir dağa göç ettim. Bir defa daha talan edilmiş eşyamı iki odalı yeni evime yerleştirirken kâğıtlarımın arasında bu anketin dokuz sorusunu buldum.

Anket, Çamlıca anketi olduğu için aktüalitesini hiç bir zaman kaybetmez. Dünya yaratılalıdanberi cennetin ve cehennemin hikâyesi daima aktüalite değil midir? Çamlıca da bir cennettir ve daima aktüel kalacaktır. Kaldı ki tam mevsimindeyiz. Sorularına bir bir cevap veriyorum:

★

S: 1 — Çamlıcayı beğenir misiniz?

C: 1 — Aman aziz üstadım! Çamlıca kadar halis şiir, halis sıhhat, halis Türk bucağı nerede var? Beğenmek şöyle dursun, çamlıcaya köşkümle değil, ruhumla taparım.

S: 2 — Çamlıcanın sence en güzel tarafı?

C: 2 — Top yekûn ikisi de güzeldir. Ölesiye âşıksınız. Sevgilinizin her yanı sizin için pırlantadır. Çamlıca da öyle bir sevgilidir ki çifte kanburu bile kendisine başka bir cazibe, bir halâvet verir.

S: 3 — Bir sayfiye olarak Çamlıcada bulduğun eksiklikler nelerdir?

C: 3 — Müsaade ederseniz bir küçük tashih: Çamlıca bizim çocukluğumuzda bir sayfiye idi. Şimdi bir unutulmuş cennetten başka bir şey değil. Eksikliklerine gelince; bunu maddî, mânevî olarak ikiye ayırmalıdır. Maddî eksiklikleri şunlardır: Yolsuzluk, vasıtasızlık, imarsızlık, susuzluk, sahipsizlik. Mânevî eksiklikler ise şunlar: Şairsizlik, zevksizlik, rağbetsizlik. Çamlıcayı en güzel anlıyan, duyan, terennüm eden Sami Paşa Zade Sezaidir. Hani o iliklerine kadar hassas ve şair büyük? Hani arkadaşları? (Ah, o siyah gözler!) i hatırlayınız. O nasıl nesirden bir şiir, şiirden bir nesirdir. Zengin bir köşk sahibinin güzel ve toy kızı, simsiyah gözlü bir Çamlıca çobanına âşıktır. (Ah o siyah gözler!)

Millî renkler ve hakiki şiir işte budur. Ve bu Sezainin kaleminden Çamlıca tepelerine doğmuştur.

S: 4 — Spor bakımından Çamlıca'lardan ne suretle istifade edilebilir?

C: 4 — Futbolden, idare işlerinden, haftaymdan çakmam. Fakat Çamlıca'lar atletizm bakımından gençliğe birebirdir. Denizin, çamın, tepelerin o ne havasıdır! O temiz hava, o rahat uyku, o geniş ufuklar bir atlet için bulunur kuvvet kaynağı mıdır?

S: 5 — Çamlıca'da en çok nazarı dikkatini çeken gerilikler nelerdir?

C: 5 — Meseledir bu. Bence Üsküdardır. Üsküdar ne kadar bakım görür, ne derece ilerlerse Çamlıca da at başı beraber gider. Fakat zavallı Üsküdar! Fatih Sultan Mehmettenberi üvey evlât çizgisini aşamamıştır. Türk Üsküdar, Tepebaşının, Adaların milyonda yarımı kadar olsun bakım... Rica ederim bana politika yaptırmayın!

S: 6 — Elinde kudret olsaydı Çamlıca'yı nakil vasıtaları bakımından nasıl techiz ederdin?

C: 6 — Beni şehirci profesör Prostla kavga mı ettireceksiniz? Belediye meclisine sormadan her türlü vasıtaları çakar çatıştırırdım. Ve tatbike başladıktan on sene sonra reye koyup karar alırdım. Elinde kudret olaln böyle yapar. Neye yarar ki lâfı ile geçiniyoruz.

S: 7 — İstikbalde Çamlıcanın inkişafı imkânlarını nelerde buluyorsun?

C: 7 — Bir: Üsküdarın inkişafında; iki: Kadıköy ve imtidadı bölgesinin Çamlıca ile ve Çamlıcanın Boğaziçi doğu yakasile yoldaşlığında buluyorum. Çamlıcalar İstanbulun en hakiki sayfiye yerlerinden biridir. Bunu söylemekle ötekileri yirmek istemiyorum. Hakikat şudur ki en hakiki ve tabiî sayfiye orasıdır. Yeni sayfiyelerde biraz moda, biraz snobluk görüyorum, ne yalan söyliyeyim? Snobluk, ah azizim, bu ne kemirici bir mikroptur ki bazılarımızın iliklerine ve keselerine kadar sirayet etmiştir. Çamlıcanın püfür püfür havası dururken git, Allahın sivrisinekli, yerden bitme düzlüklerinde şatafat göster! Keselim! Söyletme beni canım efendim, kederim var kederim..

S: 8 — Çamlıcaya ait eski ve orijinal bir hatıran var mı?

C: 8 — Şiir bakımından Sezai Beyin (Ah o siyah gözler!) i var. Hayat bakımından ise... Gençtim. Halkın meşhur sanatkârı, tulûat üstadı Abdi, Küçük Çamlıcadaki Salaş tiyatroda Eskici Kasım ile Geveze berberi oynuyordu. Karşıdaki Hanımlar kafesinin genişçe bir aralığından birisini gördüm. O yaz bitmeden beni işsiz takımından olduğum için bir hafta hapsettiler; onu da Paşa kızı olduğu için zorla bir zengin züppeye verdiler. Görüyorsunuz ki bunun orijinal bir tarafı yok. Servetin züğürtlüğe hasılı zarbı daima bu tabiî neticeyi verir. Siz orijinaliteyi filân bırakınız da beni dinleyiniz: İstanbula bir turistik değer vermek için Üsküdarla Çamlıca'lara kıymet ve ehemmiyet veriniz. Üsküdarsız İstanbul, anadan doğma ekzemalı bir vücuttur. Akşam üstü veya sabahleyin İhsaniyeden İstanbul yakasına, Çamlıcadan Adalara baktınız mı? Baktınızsa ne demek istediğimi anlarsınız.

S: 9 — Açık hava ve dağ rejimi bakımından Çamlıca'ların ehemmiyeti?

C: 9 — İstanbul bölgesinde gürbüz genç yetiştirmek mi istiyorlar? Çamlıcada yaz ve kış kampları kursunlar.

Gazeteleri okurken

Fazla şaşmış

Bir gazetenin «Fakat kılçığı kalındır» başlıklı «Notlar» ından:

«Bir Devlet Reisinin söylediği bu söze itimat etmemek nekadar mümkün değilse, yirmi yıl boyunca bütün samimiliğimizle haklarında yalnız dostluk muhafaza ettiğiniz Sovyet dostlarımızın böyle bir teklife sahip bulunduklarına da hayret etmemek ve şaşmamak o derece imkânsızdır.»

Muharrir haklı, fakat o kadar şaşmış ki «hayret etmek» le «şaşma» nın aynı manayı ifade ettiğini unutmuş.

Tabiat hâdiseleri

Nadir Nadi bir yazısında «tabiat hâdiselerinde sürpriz yoktur» diyor. Muharrir bu fikri, belki başka cepheden mütalâa ederek, ileri sürüyor. Yoksa, tabiat hâdiselerinde, bal gibi sürprizler vardır.

Meselâ: Tamamile açık, berrak ve rüzgârsız bir havada, Karadeniz Boğazının dışında Pilâvkaya'da lüfere çıkıyorsunuz. Birdenbire ve toparlanmağa vakit kalmadan müthiş bir fırtına patlıyor. Havanın güzelliğine aldanmış balıkçı için bundan üzücü sürpriz olur mu?

Adamın karısı hâmile. Kadının sancıları tutuyor ve yavru dünyaya geliyor. Baba yandaki odada nurtopu gibi bir çocuk bekliyor. Bir de çocuğu getiriyorlar ki bir hilkat garibesi: Tek gözlü ve gözü de tepesinde! Zavallı baba için bundan acı sürpriz olur mu?

Sadun G. SAVCI

SİYASÎ İCMAL

Uzak Şarkta yeni vaziyet

Yazan: M. H. ZAL

Rusya ile Almanya arasında harp kopması, Uzakşarkta Japonya için yepyeni bir vaziyet doğurmuştur.

Japonya, üçüzlü paktı imza ettiği zaman Amerikayı bu sayede ürküterek harbe karışmaktan menedeceğini, Çin gailesi hariç olmak üzere serbest kalacağını ve dilediği gibi at oynatacağını ümit etmişti.

Hâdiseler, Japonyanın ümidine uygun gitmemiştir. Üçüzlü pakt, Amerikalıları ürkütecek yerde kızdırmış. Cihan Harbine karışmağa taraftar olmayan garp sahili halkını da harp taraftarı yapmıştır. O dakikalardanberi Büyük Okyanusta Amerika tehdidi, Amerikalıların Çinlilere yardımı artmıştır.

Japonya, bu tehlike karşısında Rusya ile bir nevi mütareke akdine kalkıştı, fakat şimdi bunun da hükmü kalmamıştır. İngiltere ve Amerikanın tabii müttefiki sıfatile Rusya, Japonyanın doğrudan doğruya düşmanı olmuştur.

Sovyetlerin Uzakşarkta ayrı orduları, ayrı hava kuvvetleri, ayrı askeri kuvvetleri vardır. Avrupadaki harbin cereyanı ne olursa olsun, bu kuvvetlerin Japonları tehdit etmesi beklenebilir.

Bu harpten evvel Japonların Asya kıtasında işgal ettikleri yerlerin mesahası, kendi arazilerinin yedi misli idi, Çinde işgale çalıştıkları arazi, kendi adalarının yirmi bir mislidir. Vakit vakit burada taarruzlar yapıyorlar, zaferler ilân ediyorlar, fakat sonra Çinliler, büyük kuvvetlerle gelerek her yeri geri alıyorlar. Bir senedenberi Japonlar arpa boyu kadar ilerlememişlerdir.

Böyle bir yük altında bulunan Japonyayı, Amerikan tehlikesine Sovyet tehlikesinin katılması epeyce düşündürecektir.

GÜNÜN TAKVİMİ

25 HAZİRAN 941
ÇARŞAMBA

AY: 6 — GÜN: 176 — Hızır: 51
RUMİ: 1357 — HAZİRAN: 11
HİCRİ: 1360 — Cemaziyelevvel: 29

VAKİT	ZEVALİ	EZANİ
GÜNEŞ:	5,30	8,45
ÖĞLE:	13,16	4,32
İKİNDİ:	17,17	8,32
AKŞAM:	20,45	12,00
YATSI:	22,49	2,04
İMSAK:	3,09	6,24

Abone Ücreti

Türkiye dahilinde:

Senelik	6 aylık	3 aylık	Aylık
1400	750	400	150 K.

Hariç memleketlere:

Senelik	6 aylık	3 aylık	Aylık
2700	1410	800 Kş.	Yoktur

Gazeteye gönderilen evrak derece-

EDEBİ ROMAN — TEFRİKA No. 86

KEZBAN

Yazan: Muazzez Tahsin BERKAND

Ferit hayretle ona bakıyordu. Karşısında gördüğü bu kadın onun tanıdığı Kezban mıydı? Suadiyedeki köşkün bahçesinde bir sezlonga uzanmış, hülya dolu gözlerile etrafını seyreden ve yahut sessizce kitabını okuyan, dikişini diken o çekingen kızla bu enerjik, hastahane müdiresi arasında ne cesim farklar vardı!

— Kezban o kadar değişmişsin ki beni korkutuyorsun.

— Neden?

— Seni başka bir insan gibi görüyorum. Genç kız çapkın bir gülüşle ona baktı.

— Yani beni beğenmiyor musun?

Fakat Ferit bu meselede hiç bir şakaya tahammül edemiyecek kadar titiz ve ciddî idi.

— Bilâkis, seni çok beğeniyorum, çok tak dir ediyorum ve bunun için daha çok seviyorum; fakat...

— Fakat?!

— Senin beni beğenmiyeceğinden endişe ediyorum Kezban! Bana karşı kalbinde bir meyil hissetmeğe başladığım zaman henüz çocuktun, sonradan, beni kin ve öfke ile karışık bir duygu ile sevdin ve hislerini tamamile tahlil edecek vakit bulamadan benden ayrıldın. Şimdi karşımda seni, olgun bir kadın gibi görüyorum ve hakkımda vereceğin hüküm beni korkutuyor.

— Düşünmek ve anlamak için çok vaktim vardı Ferit. Bu uzun ayrılık aylarında İstanbulda geçirdiğim senelerin her gününü hatırladım, orada tanıdığım insanların hareketlerini, karakterlerini ayrı ayrı tahlil ettim.

— Benim için neler düşündüğünü söyler misin?

Genç kız cevap verecek vakit bulamadı, kapı açılmış, yedi sekiz yaşlarında kumral bir kız koşarak içeriye girmiş, Kezbanın ellerine sarılmıştı.

— Gidiyor musun Sevim?

Somurtgan bir çocuk sesi cevap verdi:

— Hayır, gitmiyeceğim.

— Niçin yavrum? Bak baban seni götürmeğe gelmiş.

— Ben burada kalacağım, senden ayrılmak istemiyorum.

— Birkaç gün sonra yine gelir, beni görürsün.

— Beni içeri sokmazlar, İbrahim Ağa demir kapıyı açmaz.

Küçük Sevim bunları söylerken Kezbanın eteklerine sarılmış, titreyen dudaklarını, yaşlı gözlerini ona kaldırmıştı. Genç kız bu çocuk acısını teskin için onun saçlarını okşadı, yanaklarını öptü ve elinden tutarak onu dışarıya çıkardı.

— Gel seni kapıya kadar götüreyim Sevim. Uslu oturur, babanın sözlerini dinler, çok yemek yersen iki gün sonra İbrahim Ağayı sizin eve yollar, seni buraya aldırırım.

Bu sözleri, bu manzarayı büyük bir alâka ve rikkatle seyreden Ferit, kapının arkasından küçük Sevimin sesini işitti:

— Uslu oturacağım, yemek yiyeceğim ve iki gün sonra mutlaka buraya geleceğim.

Genç doktor yalnız kalınca bir koltuğa oturdu. Gördüğü şeyler heyecanını arttırmıştı. Şimdi içinde Kezbana karşı duyduğu aşkın yanında, onunla boy ölçüşecek kadar derin bir hayranlık ve hürmet vardı. Az bir müddet içinde böyle büyük bir eseri meydana çıkarmak ve onu cidden şayanı takdir bir şekilde idare edip yaşatmak kolay bir iş değildi. Ferit bunu çok yakından biliyor ve anlıyordu.

Etrafına baktı. Bulunduğu oda tam mânasile bir çalışma odası idi: Üstü camlı geniş bir masa üzerinde günün herhangi bir saatinde hastahanenin muhtelif kısımlarile temasta bulunmak için dahilî bir telefon santralı, elektrik zilleri, yazı takımları, kâğıtlar ve saire... Rahat iki koltuk, geniş bir kanape, birkaç iskemle, iki küçük sigara masası, duvarda birkaç resim, bir de beyaz zeminli lâcivert çiçekli bir halı, pencerede beyaz tüller...

Bütün bu eşyada Kezbanın temiz ruhundan taşan bir güzellik, bir şirinlik vardı.

— İstanbuldan gelen müşkülpesent doktor Bey küçük kliniğimizi nasıl buldu?

Genç kız ayakta durmuş, eleri beyaz gömleğinin ceplerinde, mütebessim, mesut gözlerle ona bakıyordu. Ferit dalgınlıktan uyanarak yerinden fırladı, geniş ellerini onun omuzlarına koydu.

— Her şey güzel, her şey senin gibi harikulâde Kezban!

— Hayır, henüz istediğim kadar iyi çalışamıyoruz, bunun için benden kuvvetli ve kudretli bir adama ihtiyacımız var. Ayni zamanda hem bana yardım edecek, hem de teşkilâtımızı tamamlıyabilecek bir doktor.

Gülümsiyerek Feride bakıyor, sözünü bitirmeye cesaret edemeden ondan bir teşvik bekliyordu. O, imaları anlamazlıktan geldi. Zihninde hep ayni şüphe ve tereddüdü yaşatmakta idi. Bu, Kezbanı tekrar gördüğü andanberi onda sabit bir fikir halini almıştı.

— Biraz evvel sana bir sual sormuştum Kezban, bunun cevabını vermedin.

— Nasıl sual?

(Arkası var)

RADYO PROGRAMI

Bugünkü program

7.30 Program ve saat ayarı, 7.33 Hafif program (Pl.) 7.45 Ajans haberleri, 8 Hafif programın devamı (Pl.) 8.30/8.45 Evin saati.

12.30 Program, Saat ayarı, 12.32 Peşrev ve şarkılar, 12.45 Ajans haberleri, 13 Radyo salon orkestrası, 13.15 Şarkı ve saz semaileri, 13.30/14 Radyo salon orkestrası programının devamı,

18 Program ve saat ayarı, 18.03 Kemençe ve kanun ile saz eserleri 18.15 Konuşma memleket postası, 18.25 Konuşma (Dış politika hâdiseleri), 18.45 Çocuk saati, 19.30 Çifte fasıl, 20.15 Radyo gazetesi, 20.45 Bir halk türküsü öğreniyoruz haftanın türküsü, Çiçekler türküsü (Sarıkışla). 21 Ziraat takvimi toprak mahsulleri borsası, 21.10 Violonsel soloları. Mesut Cemil. 21.25 Riyasetcümhur bandosu, 22.10 Solo şarkılar, 22.30 Saat ayarı Ajans haberleri, 22.45 Dans müziği (Pl.), 23.25/23.30 Yarınki program ve kapanış.

Almanyanın Rusyaya verdiği notanın metni

Almanyanın Rusyaya ne gibi sebeplerle tecavüz ettiği izah ediliyor

(Dünkü nüshadan devam)

4 — Rusyanın Balkanlara doğru ileriye uzanmasiyle bu sahaya müteallik arazi meseleleri sökün etti. Romanya ve Macaristan 1940 yazında kendi aralarındaki arazi ihtilâflarının bir hal suretini temin etmek üzere Almanyaya müracaat ettiler. İngiliz ajanları tarafından körüklenen bu ihtilâflar yüzünden Ağustos sonunda keskin bir buhran hasıl oldu - Romanya ile Macaristan arasında hemen bir harbin patlak vermesi karşısında bulunuluyordu ki, Macaristan ve Romanya tarafından aralarındaki ihtilâfın halli zımnında tavassutta bulunması için mükerreren kendisine rica edilmiş olan Almanya Balkandaki sulhü muhafaza için bu arzuyu is'af ederek İtalya ile müştereken bu iki devleti Viyanada bir konferansa çağırmış ve orada ve yine kendilerinin ricasile 30 Ağustos 1940 tarihinde Viyana hakem kararını vermiştir. Bu suretle yeni Macar - Rumen hududu tesbit edilmiş ve Rumen hükûmetine, yapmış olduğu arazi fedakârlığı hasebiyle bu keyfiyeti kendi milletine karşı temsil edebilmesini mümkün kılmak için ve bu saha dahilinde âtiyen her türlü kavgayı hariç kılmak üzere Almanya ve İtalya Rumen devletinin geri kalan topraklarının garantisini deruhte etmişlerdir. Bu sahada Rus âmali tatmin edilmiş olduğundan, bu teminat hiç bir veçhile Rusyaya tevcih olunamazdı. Buna rağmen, Sovyet ittihadı şikâyette bulundu ve - Besarabyanın ve şimali Buğdanın kazanılmasile Balkandaki âmâlinin tatmin edilmiş bulunduğuna müteallik evvelki beyanatının hilâfına Balkan meselelerinde henüz daha yakinen tasrih olunmıyan mütemmim alâkasının ve metalibatının bulunduğunu beyan etti O zamandan itibaren Sovyet Rusyanın Almanyaya mütevecclh politikası gitgide daha fazla sarahat kesbetmektedir. Reich hükûmeti artık bundan sonra Moskova nezdindeki İngiliz büyük elçisiyle uzun zamandanberi şöyle böyle devam etmekte olan müzakerelerin müsait bir surette inkişaf etmekte olduklarına müteallik gitgide daha müşahhas haberler almıştır. Hem zaman olarak, Reich hükûmeti, Sovyet ittihadının bütün sahalarda yaptığı kesif askeri hazırlıklarına müteallik vesaiki ele geçirmiştir. Bu vesaik, Moskova nezdindeki Yugoslav ataşemiliterinin son zamanda Belgratta bulunan 17/12/1940 tarihli bir raporunda diğer hususat meyanında tevdi olunmakta olup bu raporda diğer hususatla beraber, kelime be kelime şöyle denilmektedir:

Sovyet muhitlerinin istihbaratına tevfikan hava kuvvetlerinin, zırhlı silâhlarının ve topçunun techizi hususu, hali hazır harbin tecrübelerine istinaden tamamen hali icrada olup 1941 yılının Ağustos ayına kadar esas itibariyle ikmal edilmiş olacaktır. Bu tarih muhtemelen zaman itibarile en geniş hazırlık mühletinin müntehası olup bu ana kadar Sovyet ittihadının harici politikasında hiç bir hissedilir tadilâtın vukuuna intizar etmeğe lüzum yoktur.»

Sovyet ittihadının Balkan meselelerindeki gayri dostane tavrı hareketine rağmen, Reich hariciyesi tarafından B. Stalin'e hitaben yazılan bir mektupta, Moskova müzakeratındanberi Reich hükûmetinin politikası hakkında geniş tafsilât verilmek suretiyle Almanya Sovyet Sosyalist Cümhuriyetleri ittihadiyle anlaşmak hususunda yeniden bir gayret sarfetmişti.

Mektupta bilhassa Almanya, İtalya ve Japonya tarafından üçler paktının akdinde bu paktın hiç bir veçhile Sovyet Rusyaya karşı olmadığı, bilâkis üç devletin Sovyet Rusya ile dostane münasebetlerinin ve muahedelerinin bu anlaşma ile tamamen masun kaldığı, Berlin üçler paktında da bu cihetlerin tevsik ve tesbit edildiği hususlarına işaret edilmiştir. Bundan mâdâ, mektupta, üçlü pakt devletlerinin Sovyet Rusya ile arzu ettikleri dostane münasebetlerin müştereken idamesine ve tenvirine ve sağlam bir esasa raptına muvaffakiyet hasıl olması arzu ve temennisi de izhar edilmektedir. Bu meselelere dair müzakerede bulunmak üzere, Reich Hariciye Nazırı Molotof'u Berline davet etmiştir. Molotofun Berlini ziyaretinde, Reich hükûmeti, Rusyanın, üçlü pakt devletleri ve Almanya ile hakiki ve dostça bir iş birliği yapmayı, ançak bu devletlerin ve bilhassa Almanyanın, böyle hakiki bir iş birliği için Sovyet hükûmetinin istediği bedeli ödemeğe hazır olmaları halinde kabul edebileceğini tesbit etmiştir. Bu karşılık, Sovyetler birliğinin şimalde ve Avrupa cenubu şarkisinde daha ilerilere sokulmasından ibarettir. B. Molotof tarafından Berlinde ve Moskovadaki Alman büyük elçisi tarafından yapılan müteakip diplomatik görüşmelerde, aşağıdaki talepler ileri sürülmüştür:

Sovyetler hükûmetinin bir talebi

Sovyet hükûmeti Bulgaristana bir garanti vermek ve bundan maada, mezkûr devletle, Baltık devletleriyle yapılan paktın örneğine uygun, yani, askeri üsler verilmesi icap eden bir yardım paktı imzalamak arzusundadır. B. Molotof Bulgaristanın iç rejimine dokunulmıyacağını beyan etmişken ve Rus komiseri Sobolow'un bu tahakkuk devresinde Sofyayı ziyareti de buna matuf iken, Sovyet hükûmeti Türkiye ile, ikinci defa olarak, Sovyet kara ve deniz kuvvetleri için Karadeniz ve Çanakkale boğazlarında, uzun vadeli kiralama esasına müstenit bir üs tesisi için muahede yapmak istemiştir. Türkiye buna razı olmadığı takdirde, Almanya ve İtalyanın, Rusyanın bu diplomatik talebinin yerine getirilmesini teminen kendisine müzaheretleri isteniyordu. Bu talepler, Balkanların Sovyetler Birliği hâkimiyeti altına girmesine kadar varıyordu. Nihayet, Sovyet Rusya kendisini Finlândiyanın tehdidine maruz hissettiğinden, Almanyanın Finlândiyayı tamamen feda etmesi isteniyordu ki, bu da mezkûr memleketin filen işgali ve Fin milletinin yok edilmesi demekti.

Almanya, Sovyetler hükûmetinin üçlü pakta iştirakinin ilk şartları olarak serdettiği bu taleplerini bittabi kabul edemezdi. Bu suretle üçler paktı devletlerinin Sovyetler ittihadı ile bir anlaşma yapmak hususundaki gayretleri akim kalmıştır. Almanyanın bu tavrı hareketi Rusyanın Almanya aleyhinde artık gittikçe tebarüz eden politikasını şiddetlendirmeğe müncer olmuş ve İngiltere ile gittikçe sıklaşan işbirliğini meydana çıkarmıştır.

(Arkası yarın)

Spor

Ne olur atletizmin de mezarını kazmasalar

Teessürümüz, daha yeni yeni canlanan bu sporun da ölüme doğru sürüklenmesidir

Resim, muvaffakiyetimizle neticelenen Balkan şampiyonasında yüksek atlamayı tesbit ediyor

Atletizm son senelerde bir parça rağbet görmeğe ve evvelce seyirci adedi elli altmışı geçmezken her müsabaka üç dört bin kişilik bir meraklı kütlesi toplamağa başlamıştır.

Bu spora karşı alâkanın artmasına sebep olan amiller arasında Balkan şampiyonasında aldığımız güzel dereceler, futbolun iki ezeli rakibi Fener - Galatasaray klüplerimizin bu sporda da bilhassa bu iki sene içinde rakip vaziyete gelmeleri amil olmuştur. Bugün teessürle kaydetmek mecburiyetindeyiz ki; atletizmin de istikbali, karanlık bir hale sokulmak üzeredir.

Seyirci elli altmışı geçmediği, muvaffakiyetli neticeler alınmadığı günlerde, kimseler bu işle alâkadar olmamakta ve idarecilik sahasındaki çalışanları üç dört kişiyi geçmezdi. Vaktaki, Balkan şampiyonasında gençlerimizin elde ettiği dereceler, ve iki klüp arasında doğan rekabetle bu spor da bir parça kalkınmağa başladı, o geçen günlerde ortada görünmiyenler, teşkilâtta me---- olarak çalışan bir çok kimseler bu sporun da arkasına takıldılar. Ve bu işte görünmek yolunu tuttular.

Hiç şüphe yoktur ki sporun her sahasında olduğu gibi atletizmde de İstanbul başta gelmektedir. Bu spor merkezinde atletizm işlerini idare edecek, fikirlerinden istifade edilecek teknik müşavere heyeti istenildiği şekilde değil, bir kişinin düşüncelerile teşkil edildi.

Bugünkü spor teşkilâtı yapılar tenkitler, ihtisas mevkilerinde, bu işin içinden yetişmiş, ve ehil kimselerin bulunmadıkları meselesi üzerinde toplanmaktadır. Görüyoruz ki, atletizm sporu da biraz canlanınca yukarıda da kaydettiğimiz gibi ortaya memuren mes'ul kimselerin himayesinde bir çok meraklılar çıktı.

Bu mukaddemeyi yaptıktan sonra, bundan doğan hâdiseleri şurada sıralamağa başlayalım.

1 — İstanbul'da; hakem yetiştirmek üzere bir atletizm hakem kursu açıldı. Sahada en büyük işi yapacak hakemleri yetiştirecek bu kursa açık söylemek lâzım gelirse, ders verebilecek kimseler muallim olarak seçilmedi.

2 — Bu spora karşı olan alâka daha henüz yeni olduğu, halkın alâkasını daha ziayde arttırmak için tedbirler almak lâzım geldiği halde, anlamadığımız sebeplerle Gül kupası müsabakaları elde Fenerbahçe stadı gibi mükemmel bir saha olduğu halde müsabakalar Bebekte Robert Kolejde yapıldı. Bu suretle halka yakınlaştıracak yerde halktan kaçırıldı.

3 — Bu işin içinde idareci olarak çalışan bir kaç kişinin söylediklerine göre, müsabakaların Bebekte yapılmasına, bir iki idarecinin kaprisleri sebep olmuş, ve hulûs çakmak düşünceleri bu işi yaptırmış.

4 — Bu müsabakalarda hâdise olan bazı vakalar bu sporun da istikbalinin karanlık yollara sürüklendiğini gösteriyor. Evvelâ müsabakalarda en mühim rolü oynayacak starterliğin takımının mes'uliyetini üzerine almış bir kaptana verilmesi büyük bir hata idi. Nitekim bu starterlik meselesi bir hâdise oldu.

5 — Yine bu mes'ul adamdan duyduğumuza göre, müsabakalar esnasında hakemler arasında da münakaşalar ve bazı hâdiseler vukua gelmiş.

Duyduklarımıza ve söylenenlere göre daha bir çok hataları buraya sıralayabiliriz. Fakat hâdiselerin tefarruatına girmek istemiyoruz.

Bizi teessüre sevkeden nokta şudur ki, daha henüz yeni yeni canlanmağa başlayan bu sporu da doğmadan ölüme doğru sürüklemek yollarına gidiliyor.

Futbolun memlekette neden düştüğü açıktır. Bu sporun da başına şahsî emellerle musallat olan kimseler bu hale sokmuşlardır. Bugün maalesef atletizm için de ayni tehlike başgöstermiş bulunuyor. Amatör geçinen teşkilâtta memuren bulunanların yapacakları bir çok işler var.

Onlar gençlerimize spor yapacak sahalar temin etsinler, mükellefiyet işlerini düzeltsinler, memleketin binlerce lirasının sarfedildiği bu işlerin verimli bir hale sokulması için tedbirler alsınlar, fakat ne olur, bir ihtisas işi olan teknik meselelere el atıp, daha yeni yeni canlanan bu sporun da mezarını kazmasalar...

Kemal ONAN

Adliye koridorlarında

İç bademi diye kur yapmış

Bunu hakaret sayan delikanlı, mahkemeye müracaat etmiş

Hâkim gözlerini suçlu mevkiinde oturan adama çevirdi ve gözlüklerinin üzerinden bakarak:

— Gördün mü? Bak, dedi. Sen bu adamı tahkir etmişsin arkasından hıyar diye bağırmışsın. Kalk bakalım cevap ver.

Penbe bir iç fanilâsının üzerine soluk bir yelek giymiş olan ve ayağında topukları basık yemeniler bulunan suçlu kendine has bir tavırla:

— Yok vallahi hâkim efendi, dedi. Ben ona hıyar filân demedim. Benim işim o Bay Hâkim. Evel Allah rızkımızı oradan çıkarıyoruz.

Hâkim hiddetlenerek:

— Canım, dedi, ben sana ekmeğini nereden çıkardığını sordum mu? Bu adamı tahkir ettin mi? Onu soruyorum, cevap ver.

Maznun kendi tipine uygun bir siyasetle:

— Kızmayın Bay Hâkim, dedi. Gözünüzü seveyim. Vallahi hem billâhi, ben bir kere bu adamla alış veriş etmem.

Suçlu sözünün burasına geldiği zaman davacı olan adam dayanamadı, ayağa kalktı. Üzerinde güzel dikilmiş ve zamanımızın gençlerinin rağbet gösterdikleri biçimde bir elbise ve itina ile taranmış saçları vardı.

— Bay Hâkim dedi bu adam bana hıyar dedi, ve bunu da duydular. Benim şerefimle oynadı, kendisinden davacıyım.

Hâkim:

— Anladık, anladık, diye önledi. Bunu biraz evvel de söyledin başka bir diyeceğin varsa söyle yoksa sus.

Davacı ceketinin üst cebinden mendilini çıkararak terini sildi ve kızarak oturdu.

Hâkim suçluya:

— Anlat bakalım diye sordu. Hâdise nasıl oldu?

Suçlu adam elinin tersile bıyıklarını sildikten sonra yutkundu ve:

— Bay Hâkim diye söze başladı, ben mevsime göre öte beri satar günlüğü çıkarırım. Eh bazan üç bazan hiç Allah ne verdi ise geçinip gideriz. Malûm ya efendim şimdi de hıyar mevsimi biz de ne yapalım. Lâfı kötüdür amma müşterisi çoktur, hıyar satıyoruz.

Dün bu efendi yanında bir kadınla caddenin öbür yanından geliyordu. Ben de her an aynasızların gözükme ihtimalini gözeterek köşelere mahalle çocuklarımdan birer erketeci koymuştum. Müşteri bu, görür de almaz, duyarsa alır. Biz de buna uyarak:

— Badem hıyarı diye bağırıyorduk.

Bu sırada bu delikanlı ile kız önümüzden geçiyorlardı. Ben de, olura Bay Hâkim adamın gözü kaçar kadına bakmışım. Hele ben gezerken biri yanındaki karıya bakarsa vallahi zevk sahibi imişim diye hoşuma gider. Ben de baktım. Bakarken işi gücü bırakacak değiliz ya. Bir taraftan da:

— Körpe körpe, ya de tadına bak diye bağırıyordum.

Bay Hâkim, bu sırada bu efendi de kızmış bana bakıyormuş ne bileyim?. Sonra biz satıcılar hep aynı lâf söylersek olmaz ikide birde değiştirmek lâzım, ben de:

— Körpedir körpedir. Hıyara bakın bademin körpeler varken hıyara bakın diye bağırmışım. Bunun neresinde hakaret varmış efendim. Ben ona demedim ki hıyara dedim. Efendi pek alıngan imiş. Meğer yerden nem kapan cinsinden.

Sözün burasına gelince delikanlı yerinden sıçradı:

— Hayır efendim dedi. Bana söyledi. Yanındaki bayana karşı beni küçük düşürmek için (hıyara bak) diye bağırdı.

Bana böyle hitap etmeden evvel de Bayana:

— İç bademi diye kur yaptı. Bu bir hakarettir.

Hâkim:

— Sus oğlum bunu bir defa daha anlattın eğer sen iki lâfta bir bunları tekrar edersen mahkeme bitmez.

Genç adam külhanbey kılıklı suçluya bakarak hiddetle dişlerini gıcırdattı.

✱

Mahkeme suçlunun kabahatli olmadığına kanaat getirdiğinden beraetine karar vermişti. İyi kılıklı delikanlı hiddetle salondan çıktı. Hıyarcı da kapının önünde duran hıyar dolu sepetini aldı. Adliyeden böylece çıktık. Fakat daha iki adım atmamıştık ki, hıyarcının sesi yeniden duyuldu. Bu esnada davacı delikanlı yanındaki kadının koluna girmiş, hızlı hızlı yürüyorlardı. Hıyarcı pişkin pişkin sırıtıyordu ve bağırdı.

— Haydi Beyim kol kola çifti bir çeyrek badem hıyarı taze taze. Hıyara bak be hıyara, çifti bir çeyrek kol kola.

Mahkemeyi dinliyenlerden biri hıyarcıya sokuldu:

— Ayıptır yapma, dedi.

— Ne ayıbı varmış be, diye hıyarcı mukabele etti. Hıyar hıyardır. Kırk yıldan sonra adını değiştirecek değiliz ya. İstiyen alır istiyen almaz.

Biz Babıâliye doğru çıkarken o hâlâ bağırıyordu:

— Kol kola çifti bir çeyrek badem hıyarı kalmadı gidiyor.

Mitat PERİN

HİKÂYE

Demir Hasan Çavuşun geliniFadime

Yazan: **Bülent Hamdi Erim**

Bundan 19 yıl evvel Sarıova nahiyesinin Elifler köyünde misafirdim. Mevsim kış, sışarda deli rüzgâr ıslıklar çalıyor. Sarıova müthiş bir kar tipisi altında. Önümüzde islenmiş büyük bir ocak! içinde çatırdıyan kara çalılar kızıl alevler saçarak yanıyor.

Misafiri bulunduğum ev köyün ileri gelen ağalarından Demir Hasan Çavuşun evi.

Çavuş, Trablusgarp, Balkan harbine, büyük dünya harbine girmiş, Galiçya, Yemen, Arabistan gibi cephelerde uzun seneler askerlik etmiş hemen hemen bütün bir ömrünün yarısından çoğunu vatan müdafaası uğrunda buralarda geçirmiş kahraman bir asker, dinç bir köy ağasıydı.

Demir Hasan Çavuşun köy delikanlıları arasında atıcılığı, biniciliği kadar güzelliği ile tanınmış 22 yaşlarında Tosun adında bir oğlu vardı.

Köyün gelinlik çağına gelmiş bütün yetişkin kızlarının aralarında konuştuğu sözler hep Tosunun güzelliği idi. Bu yaşlı köy ağasının içten gelen bir isteği vardı. O da darı dünyada biricik evlâdı olan Tosunun mürüvvetini görmek. Bunun için Tosunu Eliflerin en güzel ve ince duygulu kızı olan Fadime ile nişanlar.

Yurdun her tarafı çepeçevre düşmanlar tarafından sarılmış, memlekette yurt ve istiklâl davasının hareketleri belirmişti. Eli silâh tutan her Türk gibi Eliflerin bütün delikanlıları da kendilerine düşen yurt borcunu ödemek için 20 gün evvel çağrıldıkları cephelere gitmişlerdi. Tosun da bunların arasında. İşte ben bu eve Tosunun gidişinin 20 inci günü misafir olmuştum.

Saat epey ilerlemiş, uzaklardan kurt, çakal ulumaları acı acı kulaklarımıza aksediyordu.

Demir Hasan Çavuş hikâyesinin tam bu noktasına geldiği sırada birdenbire kapı hızlı hızlı çalındı.

Küçük bir idare kandilinin aydınlattığı bu köy odasının oturduğumuz en baş yerinde olan kara ocak başındaki ihtiyar ev sahibim oğlunun gazi olarak selâmetle döndüğü zaman bütün köylere nam verecek kadar büyük bir düğün yapacağını anlattı.

Demir Hasan Çavuş oturduğu yerden kalktı kapıya doğru yürürken seslendi!..

— Kim o?

— Benim aç!

— Sen kimsin?

— Baba! Oğlun!..

İhtiyar birdenbire olduğu yerde sarsıldı.

Ormanda canavarların saldırışına uğrayan bir insanın can kaygusile haykırışına benzer, gür fakat acı bir sesle cevap verdi:

— Benim oğlum cephede. Haydi defol asker kaçağı.

Diye bağırdı. Ve avluya açılan oda kapısını bütün hızile gecenin zifiri karanlığı üstüne kapadı.

☆

Ertesi günü bu gönlü yaralı ihtiyar dostuma veda ederek ayrıldım.

Aradan seneler geçti. Kurtuluş savaşı bitmiş cümhuriyetimizin feyizli 4 üncü yıldönümü idi. Tesadüf yine yolum bu Sarıovanın Elifler köyüne düştü. Arabayı Demir Hasan Çavuşun kapısına çekiyordum. Ortalık davul zurna seslerile inliyordu. Arabam büyük avlu kapısında durunca koşuşmalar oldu. Demir Hasan Çavuşu sordum. Bir dakika sonra Demir Hasan Çavuş etrafımı saran neşeli köy delikanlılarını aralıyarak yanıma geldi evvelâ dikkatli dikkatli yüzüme baktı, sonra ben daha fazla onu yormamak için hemen kendimi tanıttım.

O çılgın gibi bir sevinçle kollarını boynuma sardı. kucaklaştık.

— Hoş geldin evlât, hoş geldin seni arasam bulamazdım ne iyi ettin de geldin haydi buyur içeri girelim.

Bu sırada etrafımızı sarmış olan köylülerden bir delikanlıyı bana tanıttı. İşte oğlum Tosun, bu hakikaten kelimenin tam mânâsile yağız ve güzel genç bir delikanlı idi.

Beni içeri getirirken ağa arkaya dönüp seslendi.

— Durmuş Beyin çantalarını al eve götür.

İhtiyar dostumun saçları tamamen ağarmış belli ki gözlerinin feri kaçmış, ama dizlerinin dermanı yerinde idi. Avluyu geçip bahçeye geldiğimiz zaman davul, zurna çalınıyor, köy delikanlıları hora tepiyorlardı. Masalar dolmuştu.

Ağa beni misafirlerine birer birer tanıttıktan sonra bir çınar altına kurulmuş temiz bir masaya oturttu, başladı anlatmaya:

— İşte bugün bizim Tosunun düğününü yapıyoruz.

Hemen sordum:

— Eski nişanlısile değil mi?

Bu sorum onun gizli bir yarasına dokunmuş olacaktı ki evvelâ gözleri daldı sonra derin derin içini çekerek, of diye söze başladı:

— Hayır evlât, hayır. İşte onun için içim yanıyor. Herkes eğlenirken ben yaslanıyorum.

Eski yavuklusu Fadime, Tosun askere gidince günlerce yemedi içmedi. Siz buradan ayrıldıktan iki hafta sonra bir sabah namaz vakti anası ağlıyarak bana geldi, Fadime kaçtı dedi. Birdenbire tepem attı:

— Nereye, kime kaçtı dedim?

İşte yatağının baş ucunda şu pusulacığı buldum al dedi!..

«Ana ben hasta bakıcı olmaya gidiyorum Nahiye Müdürünün kızı Emine ile sözü bir ettik Allaha ısmarladık» bir ay sonra Kızılsargı merkezinden mektup aldık onda diyor ki ana! Tosun savaşta iken ben köyde duramazdım onun yaralarını sarmak için ben de vatanıma borcumu ödemek için hasta bakıcı oldum.»

Beş altı ay mektuplaştık sonra mektupların ardı kesildi merak ettim. Çıldıracağım, hele anacığı iki gözü iki çeşme idi. Dayanamadım kasabaya gidip kaymakama sordum.

Son gelen mektubunun adresini verdim. Sen merak etme baba dedi. Ben sağlığından haber alır sana söylerim ve yemin verdirdim bir kara haber de olsa bana bildir dedim. Köye döndükten bir buçuk ay sonra Kızılaydan bana bir mektup ve bir de takdirname göndermişlerdi. Metubu okuttuk.

Fadime bir siper sargı merkezinde yaralıların yarasını sararken şehit düşmüş. İşte bizim acımız bu idi evlât öğrendin mi? Tosun geldi yıllarca evlenmedi nihayet zorla onu baş göz etmiye razı ettim. Bugün düğünü var.

— Peki dedim, şimdiki nişanlısı kim?

— Fadime ile birlikte gönüllü, hasta bakıcı olmak üzere kaçan Nahiye Müdürünün kızı Emine. Fadime son nefesinde Tosuna onu lâyık görmüş de onun için!...

Bülent Hamdi ERİM

hergün Bir fıkra

Bir de ben öleyim

Boğazına düşkün köy ağalarından biri, köye uğrayan bir Bektaşiyi yemeğe davet eder. Sofrada kendi önüne kepçe kadar büyük, kemikten bir hoşaf kaşığı, misafiri için de küçük bir çay kaşığı koydurur.

Yemekler yenildikten sonra, büyük bir kâse içinde getirilen hoşafa sıra gelir. Mevsim yaz ve hava sıcaktır. Ağa kocaman kaşığını kâseye daldırır daldırır içer, her yudumda:

— Aman öldüm!.. Ne soğuk, ne de mayhoş imiş mubarek meğer!. der ve birer oh çekermiş.

Kâsedeki hoşafın yarılandığını gören Bektaşi, hemen kaşığını atar, bir hamlede hoşaf kâsesini kapar ve:

— Kerem eyle hele ağam. Bir kerecik de ağız tadı ile ben öleyim, der, kâseyi başına dikler.

hergün Bir yemek

Su mahallebisi

Bir tencereye iki kilo su koyup orta ateş üzerine oturtunuz. 320 gram pirinç unundan bir kapta soğuk su ile koyuca bir bulamaç yapınız. Evvelâ pirinç ununu, sonra da kolayı tencerede kaynayan suya azar azar akıtarak, tahta bir kaşıkla karıştırarak yediriniz. Bu sırada, fındık büyüklüğünde iki şap parçasını bir fincan su içinde eritip ilâve ettikten sonra pişinciye kadar karıştırmağa devam ediniz. Mahallebinin piştiğini anlamak için, içine bir maşa ile küçük bir ateş sokup çıkarmak kâfidir. Ateş sönmezse mahallebi olmuş demektir. Hemen tencereyi indiriniz, tabaklara taksim ediniz. Yiyeceğiniz vakit bıçakla keser ve üzerine pekmez dökersiniz.

Avam kamarasında

(Başı 1 incide) */*/

iz siyaseti Avam kamarasında müzakere edilirken, müzakereleri takip den diplomatlar arasında bilhassa P. Maisky'nin bulunması nazarı dikkati celbetmiştir.

Alkışlar arasında kürsüye gelen hariciye nazırı B. Eden demiştir ki:

Almanların Sovyet Rusyayı istilâya başlamaları neticesi olarak hükûmetin ittihaz ettiği kararlar B. Churchill tarafından emsalsiz bir tarzda dünyaya ilân edildi.

Bugün, bu muazzam tecavüz hareketine tekaddüm eden siyasi hâdiseler ve bunların neticesinde inkişaf eden bazı vaziyetler hakkında size tafsilât vermek isterim.

Gözlerimiz hedeftedir. Bu hedef Hitlerin Almanyasıdır. Kabul edelim ki bu Almanyanın gözleri de bir hedef üzerindedir. Bu hedef de İngiliz imparatorluğudur.

B. Eden bundan sonra Sovyet harbinin Almanya için ancak bir vasıta olduğunu, İngiltereye döneceği zaman şarkta rahat kalmak istediğini, B. Hitlerin hakikatte «Mein Kampf» ta izah ettiği siyasetten hiç bir zaman uzaklaşmadığını söyliyerek şöyle demiştir:

«Her bir muahede, her bir pakt ve her bir anlaşma B. Hitler için yeni bir tecavüzü örten bir perdedir.

Bugün mevcut ve müşkil ve tehlikeli diplomatik vaziyet içinde İngiliz - Sovyet münasebetlerinin geçirdiği temevvüçleri uzun boylu tahlil etmek hiçbir fayda temin etmez. Bu münasebetlerden bahsederken en esaslı hakikati hatırlatmak yerinde olur.

1935 de Moskova'da Sovyet hükûmetiyle bir deklârasyon neşretmek hususunda mutabık kalmıştık. Bu deklârasyonda deniliyordu ki:

«Başlıca beynelmilel siyasi meselelerin hiç birinde iki hükûmetimiz arasında hiçbir menfaat ihtilâfı yoktur.»

B. Eden 1935 denberi iki memleket münasebetlerinde bir çok değişiklikler olmasına ve iki memleketin siyasi sisteminin birbirine uymamakta olmasına rağmen bu kelimelerin yazılmasında mutabık kalındığı bir zamandaki kıymetlerini muhafaza ettiğine kani olduğunu söylemiş, iki sene evvel aralarında imzalanan ademi tecavüz paktından sonra Almanyanın Sovyet Birliğinden hiçbir şikâyette bulunmadığı halde birdenbire darbeyi indirdiğini ilâve etmiştir.

B. Eden bu münasebetle Alman hariciye nazırının son sahte beyanatını hulâsatan zikretmiştir:

B. Eden beyanatına devam ederek Balkanlar istilâya uğramadan evvel Sovyetlerle anlaşmağa çalışıldığını, fakat Sovyetlerin Almanlarla olan paktına riayeti yüzünden teşebbüslerin geri kaldığını söylemiş ve demiştir ki:

Bizim vaziyetimiz de açıktı. Biz de Sovyetler Birliği ile karşılıklı menfaat ve hakiki bir mütekabiliyet esasına istinad etmiyecek bir anlaşma yapmağı hiçbir zaman derpiş etmemiştik. Halbuki Sovyetler Birliğinin Almanya ile olan paktına nazaran böyle bir esas bulunamazdı.

Bütün bunlar B. Von Ribbentrop'un yukarda zikri geçen beyanatının hakikate ne kadar asılsız olduğunu göstermektedir.

B. Eden, «meselenin başka safhaları da vardır» diyerek B. Churchill'in hâdiselerden bir kaç gün evvel Sovyetleri ikaz, hattâ tehlike hakkında ellerinde bulunan malûmatı Sovyet büyük elçisine tevdi ettiğini, fakat Sovyet hükûmetinin Almanyada şüphe uyandırmamak için her türlü fikir beyanından çekindiğini söylemiştir.

B. Eden sözlerine şöyle devam etmiştir:

Bu, bir kaç hafta evvel vukua gelmişti. Çok yakında zuhur edeceği anlaşılan bu hâdiseler tahmin edildiği cihetle Moskova büyük elçimiz istişare için büyük Britanyaya davet edildi. Böyle bir anda onun kıymetli tecrübesinden istifade edileceğine kani idim. Nitekim öyle oldu. Memleket ve Avam kamarası Sir Stafford Cripps'e çok müşkül şartlar içinde başardığı işten dolayı iki katlı borçludur.

B. Eden, B. Krips'in kelebek örnürlü anlaşmalara benzer her hangi bir anlaşma yapamadığını, fakat İngiltere - Sovyetler münasebetlerinin normal seyrini temin ettiğini ve Moskovaya dönünce de İngiltereninyardım kararını bildireceğini söylemiştir.

B. Eden şöyle devam etmiştir:

Son günlerde cereyan eden hâdiseleri müteakip, Rus hükûmeti ile aramızdaki müzakerelere devam edilmiştir. Bu mükâlemelerin bütün neticelerini söyleyecek vaziyette değilim. Fakat şunu söyliyebilirim ki Sovyetler Birliği büyük elçisi Rusyaya askeri ve iktısadi birer heyet göndermek hususundaki teklifimizi Sovyet hükûmetinin kabul ettiğini bildirmiştir. Bu heyetler, müşterek gayemiz olan Almanyayı mağlûp etmek hususunda sarfedilecek gayretleri telif edeceklerdir.

B. Eden, B. Hitler'in kışın tatlı sözler sarfettiğini ve yazın bombalar yağdırdığını söyliyerek şöyle devam etmiştir:

«Napoleon» her zaman beş milyon kişi ile birlikte yürüdüğünü söylerdi. Hitler'in son tecavüz hareketinden sonra yüzlerce milyon insanın efkârı umumiyesi bizimle beraberdir.

Şu anda düşüncelerimiz Polonyalı müttefiklerimize tevecküh etmektedir. Onların toprakları bir kere daha muharebe sahnesi olmaktadır. Polonyalılar, kendi kabahatleri olmaksızın bir kere daha ıstıraba mahkûm ediliyorlar. Polonya milletinin çetin bir tarihi vardır. Bu emsalsiz imtihan devresinde göstereceği cesaretle Polonya kazanacak ve hürriyete tekrar kavuşacaktır. Bu taahhüdümüz olmakta devam ediyor.

Türkiye bu yeni harpte bitaraflığını ilân etmiştir. 1939 ilkteşrininde imzaladığımız karşılıklı münasebetlerimiz çok hususî bir esasa dayanıyor. Türkiye bizim dostumuz ve müttefikimizdir. Türk hükûmeti Alman hükûmetile yaptığı son müzakerelerin seyrinden bizi tamamile haberdar etmiştir. Bu itibarla yaptıkları anlaşma bizim için bir sürpriz olmamıştır. Fakat hiç bir muahede aktedilmemiş olmasını tabiatile tercih ettiğimizi söylersem herhalde bir sır ifşa etmiş olmam. Bununla beraber bu muahede iki taraf arasında mevcut karşılıklı taahhütleri sarahatle korumaktadır. Türk hükûmeti, bir çok vesilelerle İngiliz - Türk muahedesinin bu vecibelerin başında geldiğini bildirmiştir. Anlaşmanın akdinden sonra Türk hükûmeti büyük elçimize teminat vermiş ve son 24 saat zarfında muahedemizin baki olduğunu bir kere daha teyit etmiştir.

Londradaki Finlândiya elçisi yeni harp sahasının şimal mıntakasındaki hâdiseler hakkında benimle görüştü ve hükûmetinin bir mesajını verdi. Elçi, Finlândiya hükûmetinin bu harpteki hattı hareketinin tamamiyle tedafüî bir hattı hareket teşkil ettiğini ve böyle olmakta devam edeceğini temin etti. Elçi, ayni zamanda, Finlândiya siyaseti arasındaki diplomatik münasebetlerde hiç bir değişiklik olmadığını söyledi ve hükûmetinin harbe sürüklenmiyeceğini ümit ettiğini ilâve etti. Elçiye verdiği teminatı senet ittihaz ettiğimi ve hükûmetinin takip etmeği arzu ettiğini bildirdiği hattı harekete itimad beslemekte olduğumu söyledim.

B. Eden Amerikadan dönen B. Winant'a alkışlar arasında hoş geldiniz demiş ve şunları ilâve etmiştir. B. Winant memleketinde bir müddet kaldıktan sonra bize taze bir kuvvetle geliyor. diyerek Amerikanın yardımından şükranla bahsetmiştir.

Londra, 24 (A.A.) — Avam kamarasında, B. Eden'den sonra söz alan mebuslardan Hore Belisha sözlerinin Türkiyeye taallûk eden kısmında şöyle demiştir:

Eğer Türkiyeye yardım etmezsek, Türkiye Almanyanın Asyadaki ihtiraslarının tahakkukuna ve menfaatlerimize karşı taarruzuna yol olacaktır. Suriye seferinin bitirilmesi acil edilmelidir ve diğer taraftan askeri sahada Türkiyeye emniyet verecek tedbirlerin alınması da müstacel bir mahiyet arzeder. Hitlerin kurnazca hareketini de anlamamız lâzımdır. Bunu ümitsizlikle veya bir hesapla yapmış olsun, iğfalkâr bir hitabe ile diğer bir kaç memleketin müzaheretini kazanmaktadır.

Muhafazakâr mebus Winterton, büyük Britanya ile Türkiye arasındaki vaziyetin tavazzuh etmesi lâzım geldiği mütalâasında bulunmuştur.

Winterton, Türklere karşı büyük bir hayranlık duyduğunu söylemiş, Türklerin muazzam müşkülâtını kabul etmiş, fakat demiştir ki: Türkiye gibi ehemmiyetli ve şerefli bir memleketin bugün bulunduğu vaziyette bulunabileceği zamanlar geçmiştir. Ergeç hangi tarafta olduğunu bildirmesi lâzımdır.

Başvekil Churchill «bu ne mülâhazalardır» sözlerile müdahale etmiştir.

Mamafih Winterton sözlerine devam ederek, Türkiye, İngilterenin büyük düşmanı ile bir muahede imzaladığını söylemiş ve «iki düşmanla nasıl ayni zamanda dost olmak mümkündür?» sualini sormuştur.

B. Churchill tekrar müdahale ederek demiştir ki:

Müzakerenin bu yolda devam etmesi umumi menfaatlere uygun değildir. Çok vahim müşkülâtla çevrilmiş olan ve vaziyetlerini tavzih etmek istemiyen veya edemiyen bazı devletlerin hattı hareketini incelemeği ve tayin eylemeği araştırmamalıyız.

Avam kamarası bir milyar İngiliz liralık harp tahsisatını kabul etti

Londra, 24 (A.A.) — Avam kamarası, kısa bir müzakereden sonra hükûmetin istediği bir milyar İngiliz liralık harp tahsisatını kabul etmiştir.

Maliye Nazırı Kingsley Wood, bu tahsisatın üç aylık ihtiyaçlara kâfi geleceği mütalâasında bulunmuştur.

Harp masrafları şimdi vasati olarak günde 18 milyon 250 bin İngiliz lirasıdır.

Birinci Sayfadan devam

Alman-Sovyet harbi

(Başı 1 incide —/—

Pazartesi günü, düşman, Baltıktan Karadenize kadar bütün cephe üzerinde taarruzlarını inkişafa çalışmış ve esas gayretini, Şaulay, Grodno, Kaunas, Volkoviok, Vladimirkolinak, Ravasuska, Brodi'ye tevcih etmiştir. Fakat düşman hiç bir muvaffakiyet elde etmemiştir.

Vladimirkolinak ve Brodi istikametindeki bütün düşman hücumları, düşmana büyük zayiat verdirilerek tardedilmiştir. Şaulay ve Ravaruska istikametlerinde, düşman, sabah arazimize girmiş, fakat öğleden sonra mağlûp edilmiş ve mukabil hücumlarımızla devlet hududumuzun ötesine tardolunmuştur. Şaulay mıntakasında topçumuzun ateşile takriben 300 tank tahrip edilmiştir.

Bielostok ve Brestlitovsk istikametinde, düşman, şiddetli muharebelerden sonra setir cüzütamlarımızı geri çekilmeğe mecbur etmiş ve Kolno, Lomzha ve Brestlitovsk'u işgale muvaffak olmuştur.

Hava kuvvetlerimiz, kıtalarımızı, tayyare meydanlarımızı, meskûn mıntakaları ve askeri hedefleri düşman hava hücumlarına karşı himaye ederek ve mukabil hücumlarda kara kuvvetlerimizle işbirliği yaparak muvaffakiyetli harekâtta bulunmuştur. Bugün tayyarelerimiz ve hava dâfi bataryalarımız, arazimiz üzerinde 51 düşman tayyaresi düşürmüşlerdir. Bir düşman tayyaresi de avcılarımız tarafından Minsk civarındaki tayyare meydanına inmeğe mecbur edilmiştir.

Pazar ve pazartesi günleri, Sovyet kıtaları, takriben 5000 kadar Alman subay ve eri esir etmiştir. Son haberlere göre, pazar günü düşürülen düşman tayyarelerinin adedi, birinci tebliğde bildirildiği gibi 75 değil, fakat 76 dır.

Sovyet tebliği

Bern, 24 (A.A.) — Ofi:

Şarkta harekâtın ikinci günü, Almanların mühim terakkiler kaydettiği ve söylendiğine göre bazı noktalarda 100 kilometre derinliğe nüfuz eylediği tesbit olunmuştur.

Zürih'de çıkan Die Tat gazetesinin İsveç kaynaklarından aldığı bir habere göre, cephe, üç büyük bölgeye ayrılmış bulunmaktadır:

1 — Şimal Buz denizinden Finlândiya körfezine kadar sol cenah. Bura harekâtını idare etmiş olan General Falkenhorst ve Dietel ile Mareşal Mannerheim'in sabık muhasımı General Mareşkov karşı karşıya bulunmaktadır.

2 — Memel'den Karpatlara kadar merkez. Burada Mareşal Von Reichenau ile Mareşal Şaposnikov karşı karşıyadırlar.

Bukovina'dan Tuna ağızlarına kadar sağ cenah. Burada Mareşal List-General Antonesko grupu General Kulig'le karşı karşıyadırlar.

Sol cenah ile merkez arasında Baltik devletlerinin teşkil ettiği iltisak mıntakası mevcuttur ve burada karışıklıkların inkişaf etmesi mümkündür. Merkez ve sağ cenah arasında da Macaristan Karpatlar altı mıntakasının teşkil ettiği iltisak noktası vardır.

3 — Cenupta, Alman - Rumen ordusu, şiddetle hücuma kalkmış, Tuna'yı Galatz'da geçmiş, Bolgrad'a varmış, Prut'u muhtelif noktalardan tecavüz etmiş ve Dniester'e doğru geri çekilmekte olan Kızılorduyu takipte bulunmuştur. Kızılordu Dniester üzerinde mukavemete hazırlanmaktadır.

Merkezdeki terakkiler, bilhassa Grodno mıntakasında kaydedilmiştir. Bu ilerlemek hedefi, Baltık devletlerinin ihatası ve bunların kurtarılmasıdır.

Sol cenahta Mareşal Mannerheim, müsellâh vaziyette beklemektedir. Fin Mareşalinin tedafüî rolünün hedefi General Falkenhorst Murmansk ile Leningrad arasındaki muvasalayı kesmek ve bu suretle her türlü İngiliz yardımını gayri mümkün kılmak için uğraşırken, Kızılorduya Finlândiya yolunu kapamaktır. Muhtelif kaynaklardan bildirilen Leningrad'a doğru bir Fin - Alman ileri hareketi teeyyüt etmemiştir. Finlândiya, şimdilik pasif bir hattı hareket takip etmektedir.

Alman tebliği

Führer'in umumi karargâhı: 24 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Şarkta Alman ordularının harekâtı, tesbit edilen program mucibince büyük muvaffakıyetlerle devam etmektedir.

İngiltereyi ihata eden denizlerde muharebe tayyarelerimiz bir İngiliz karakol gemisini batırmışlar ve iki düşman vapurunu ciddî surette hasara uğratmışlardır.

İngiliz tayyareleri tarafından işgal altındaki mıntakalarda gündüz yapılan bir akın teşebbüsü esnasında 22 düşman tayyaresi düşürülmüştür. Bu muharebeler esnasında 4 Alman tayyaresi kaybolmuştur. Manş denizinde uzun menzilli donanma topları düşman tayyarelerine ateş açmıştır.

Dün gece hava kuvvetlerimiz Taymis nehri mansabındaki liman tesisatı ile İngilterenin cenubu şarkisindeki limanları bombardıman etmiştir. Büyük yangınlar çıkarılmıştır.

İngiliz muharebe tayyareleri dün gece Almanyanın şimali garbisi üzerine az miktarda infilâk ve yangın bombası atmışlardır. Sivillerden bir kaç kişi ölmüş veya yaralanmıştır. Bir çok evlere isabet vaki olmuştur. Gece avcıları 1, donanma topçusu iki muharebe tayyaresi düşürmüşlerdir.

Finlandiya Rusyaya karşı taahhütlerini yerine getirmektedir

Stokholm, 24 (A.A.) — Sarı sabahına kadar ne Finlandiya kuvvetleri tarafından ne de Finlandiyadaki Alman kıtaları tarafından herhangi askeri bir harekete başlanmamıştır. Bu çok nazik zamanda bile Finlandiya hükûmeti, Rusyaya karşı olan taahhütlerini harfiyen yerine getirmektedir. Nitekim Moskova muahdesi mucibince, Rus askeri nakliye vasıtaları pazartesi günü bile Sovyet hududundaki Finlandiya yollarından geçerek Hangö yarımadasındaki Sovyet üssüne gitmişlerdir. Dün Finlandiya üzerine hava akını yapılmamıştır.

Sovyetlerin Karadeniz filoosu

Londra, 24 (A.A.) — Sovyet filosunun kuvayı külliyesi halihazırda Karadenizin cenubunda devriye dolaşıyor.

Leningrat ve Kaunas'a hava akını

Berlin, 24 (A.A.) — Alman tayyareleri Leningrat ve şimal hava üslerini bombardıman etmiştir.

Moskova, 24 (A.A.) — Alman tayyareleri Kaunas şehrine şiddetli bir akın yapmışlardır.

Slovakya da harbe girdi

Presbourg, 24 (A.A.) — Slovakya Başvekili ve Hariciye Nazırı B. Tuka bugün öğleye doğru Almanyanın Presbourg'daki elçisi B. Ludin'i kabul ederek Slovakya cümhuriyetinin şimdi resmen Sovyetler Birliğine karşı harbe girmekte olduğunu bildirmiştir.

Macaristanın kararı

Roma, 24 (A.A.) — Stefani ajansının Budapeşte'den aldığı bir telgrafa göre, Macar hükûmeti, Sovyetler Birliğile siyasî münasebetlerini kesmeğe karar vermiştir.

Londra, 24 (A.A.) — Londrada itimada lâyık bir kaynaktan öğrenildiğine göre, İngilterenin Moskova büyük elçisi B. Stafford Cripps yakında vazifesi başına dönecektir.

Moskovadaki Japon kadınları ve çocukları

Tokyo, 24 (A.A.) — D.N.B. bildiriyor:

Japonyanın Moskova büyük elçisi, Hariciye Nezaretinden aldığı talimat üzerine Moskovada oturan Japonların karıları ile çocuklarını Japonyaya göndermeğe karar vermiştir.

B. Maisky'nin ziyaretleri

Londra, 24 (A.A.) — Sovyetler Birliğinin Londra büyük elçisi Maisky dün, Birleşik Amerika sefirile uzun bir mülâkat yaptıktan sonra Hariciye Nezaretine giderek B. Eden'le uzun müddet görüşmüştür.

Finlandiyanın protestosu

Helsinki, 24 (A.A.) — Finlandiya hükûmeti, bazı şehirlerin Rus tayyareleri tarafından bombardıman edilmesini Sovyet hükûmeti nezdinde protesto etmiştir.

Finlandiya parlamentosu

Helsinki, 24 (A.A.) — Finlandiya parlamentosu yarın fevkalâde bir toplantı yapacaktır.

Moskova radyosu Estonya ve Letonya ihtilâl hareketlerinin bastırıldığını haber veriyor

Bern, 24 (A.A.) — «Die Pat» gazetesinin Berlin muhabirinin işarına göre Kaunas halkı (Litvanyanın merkezi) Sovyetlere karşı isyan eylemişlerdir. Asiler şehre hâkim bulunuyorlar.

*

Bern, 24 (A.A.) — Kaunas radyosu, Litvanyada ihtilâl başladığını ve memleketin ecnebi tahakkümünden kurtulmuş bulunduğunu dün haber vermişti.

*

Bern, 24 (A.A.) — Moskova radyosu, Estonya ve Letonyada çıkan ihtilâl hareketlerinin kanlı bir surette bastırıldığını bildirmiştir.

Norveçte

Londra, 24 (A.A.) — Norveç ajansının bildirdiğine göre, Norveçin cenubu garbî sahilleri üzerinde Alman faaliyeti birdenbire artmıştır. Norveçlilerin büyük mikyaslarda bu mıntakaları derhal tahliyesi emredilmiştir.

Alman hava kuvvetleri 100 Sovyet tankı tahrip etmişler

Berlin, 24 (A.A.) — Dünkü gün Alman hava kuvvetleri şark cephesinin nisbeten küçük bir mıntakasında yüz düşman tankı tahrip etmişlerdir.

Şimdiye kadar bütün cephede nekadar düşman tankı tahrip edildiği tesbit edilememiştir.

İzmir ve havalisinde zelzele

(Başı 1 incide) —

tıdan hasarlar olduğu hakkında haberler gelmemiştir.

*

Muğla, 24 (A.A.) — Biri dün gece ve biri de bugün 12,30 da olmak üzere burada iki yer sarsıntısı olmuştur. Bunlardan bugün duyulmuş olan sarsıntı şiddetli idi. Hasar yoktur.

Darlan'ın yeni marifetleri

Londra, 24 (A.A.) — Fransız hududundan müstakil Fransız ajansına gelen bir telgrafa göre Mareşal Petain ile Amiral Darlan'ın arası yeniden açılmıştır.

İyi haber alan mahfillere nazaran Mareşal Petain, Amiral Darlan'ın kendisini bertaraf etmeğe çalıştığı hakkında bir intiba hasıl etmiştir. Mareşal, nezaretlerle bir çok resmî dairelerde kendi fotoğrafı yerine amiralın resimlerinin asılmış olduğunu öğrenmiştir.

Japonya muahedelere sadık

Tokyo, 24 (A.A.) — Japonyanın, üçlü paktan ve Sovyet - Japon bitaraflık muahedesinden doğan karşılıklı vecibeleri hakkında sorulan bir suale cevaben resmî sözcü, Japon hükûmetinin muahedelerin tahmil ettiği vecibelere sadık kaldığını söylemiştir.

İngiltere

(Başı 1 incide) —

de arası iyi değildi. Bu sebeple Münih konferansına davet edilmemişti.

Bilâhare Moskovada, demokrat devletlerle müzakereler devam ederken ve bütün dünya bir anlaşmaya varılacağını beklerken ağustos anlaşması ilân edildi. Almanya, Baltık devletleri için Rusya ile anlaşmıştı. Almanya, harp çıkacağını zannetmemişti. Halbuki harp çıktı. İkinci bir Alman - Rus anlaşmasile Polonya taksim olundu.

Rusya, Almanyanın garpta dövüşmesini, zayıf düşmesini istiyordu. Ancak bu suretle şarktaki emellerini tahakkuk ettirebileceğini ümit ediyordu. Almanya, garpta meşgul oldukça Rusya serbest kalıyordu. Şarktaki programını yavaş yavaş takip ediyordu. Bu Almanyanın işine gelmiyordu. İstikbalde güçlükle karşılaşacağını biliyordu. Fransanın birdenbire yıkılışı vaziyeti değiştirdi. Almanya Rusyadan çekiniyor, korkuyordu. Bu sebeple şarka dönmek, Rusya ile hesaplaşmak istiyordu. Romanya Almanların kolları arasına atılmakla bunu kolaylaştırdı. Almanlar Romanyaya asker yığıyorlardı. Rusya bunu biliyordu ve hazırlanıyordu. Alman - Rus münasebatı yeni bir safhaya girmişti. Her ikisi de biribirinden çekiniyor, korkuyor; fakat bunu belli etmemeye çalışıyordu.

Almanya için er veya geç İngiltere ile karşılaşmak mukadderdir. Fakat Rusya, Arka tarafta kuvvetleniyordu. Almanlar, bir gün Rusların kendilerini arkalarından vuracaklarını biliyordu.

Eğer aradaki ihtilâf petrol veya buğday için olsaydı anlaşma mümkündü. Almanya, Rusyaya itimat edemiyordu. Büyük kuvvetlerini Rusyaya karşı bulunduruyordu. Nihayet, bu tehlikeyi kökünden kaldırmak için harbe girmiştir.

Rusya, iki senedenberi İngiltereye düşman bir vaziyet almıştı. Fakat şimdi, her iki devlet de Almanyaya karşı birleşmişlerdir ve görüşmeler başlamıştır.

İngiliz Başvekili B. Çörçil, son nutkunda Rusyaya karşı sempati göstermiş ve yardımda bulunulacağını bildirmiştir. Bugün, Hariciye Nazırı B. Eden de, İngiltereden Rusyaya bir askeri ve iktısadî heyet gittiğini söylemiş, İngilterenin Moskova sefiri Sir Cripps'in fevkalâde mesaisinden şükranla bahsetmiştir.

İngiltere ile Rusya arasındaki temasların çok zaman evvel başladığı bildirilmektedir. Alman Hariciye Nezaretinde yabancı gazetecilere, İngiliz - Rus işbirliği çerçevesinde İngilterenin Moskova sefirinin oynadığı rol hakkında pek yakında müheyyiç beyanat yapılacağı söylenmiş, yabancı gazetecilere, neşredilecek vesikalar üzerine bazı devletlerin, İngilterenin oynadığı hâmi rolü hakkında çok enteresan şeyler öğrenecekleri de ilâve edilmiştir.

İngilizler, Rusyaya maddeten ve manen yardım ederken Norveçe asker çıkarmak ister gibi görünüyorlar. Maksat, Alman kuvvetlerinin büyük bir kısmını orada tutmaktır.

Romanyanın vaziyeti sarihse de Finlandiyanınki o derece vâzıh değildir. Finlandiya bitaraf kalacak gibi görünüyor. Vaziyet şudur: Almanya, Finlandiyaya asker getirmiştir. Bu askerler Norveçe gidecekti. Harp çıkınca Finlandiyada alıkonuldu. Alınan haberlere göre Finlandiya şimdilik Rusyaya karşı harbe girmiyecektir.

(Radyo Gazetesi)

BAŞ MAKALEDEN DEVAM

Biriyle müttefik, diğeriyle dost

(Başı 1 incide) */*

dan kalkması, her milletin, kendi içinde kalmak ve zorla başkasına kabul ettirilmemek şartile, siyasî akidelerini, idare sistemini seçmekte serbest olması, diğerlerinin bu hürriyete saygı göstermesi, yani sulhun başlıca garantisi olan geniş tesamüh ruhunun dünya yüzünde yeniden kök tutması, ideoloji kavgasının sonuna ermesi..

Tesamüh bayrağını açarak günün birinde sulh fikrini harekete getirmek bize düşecektir. Çünkü tarihte hiçbir millet, tesamüh esasına Türkler kadar hürmet etmemiş, bu esası Türkler gibi candan benimsememiştir. Bizi bu rolde tanımıyanlar çoktur, çünkü bizi boğmak ve mirasimiza konmak istiyenler, asırlarca müddet Türkiyedeki hıristiyan unsurların hâmisi rolünü takınmışlar ve tamamiyle aksine propaganda yapmışlardır. O kadar ki bizim içimizde bile böyle propagandalara kapılanlar eksik değildir.

Başka itikat ve ictihatta olanların itikatlarına hürmet etmek ve kendilerini bu itikatlara göre ibadet etmekte ve yaşamakta serbest bırakmak istidatları, eski Roma ile eski Yunanistandan sonra, tarihte ilk defa olarak Türkler arasında baş göstermiştir. Otuz sene muharebesinde tesamüh yokluğu yüzünden birbirinin boğazına sarılan iki nevi hıristiyan, din ve vicdan hürriyetini ancak Türk topraklarında buluyorlardı. Tesamüh esasını nihayet kabul etmek suretile otuz sene muharebesine nihayet veren Vestfalya sulh muahedesinin ilk parıltıları, vicdan hürriyetine kavuşmak için Türk topraklarına kaçan mülteciler arasında belirmiştir.

İmkân müsaade eder etmez dünyaya tesamüh, sevgi ve karşılıklı saygı mesajını ulaştırmak, tarih bakımından bizim hakkımız ve vazifemizdir. İngiltere ile ittifaktan sonra Almanya ile sıkı dostluk, Rus - Alman harbinde ilân ettiğimiz bitaraflık, bu tarihî vazifemizin yerine getirilmesine doğru hazırlık mahiyetindedir. Bu itibarla bizim rolümüz, bitaraf bir seyirci rolü değildir, ortalıktaki karanlık arttıkça sulhe bağlı olan tarihî rolünün mesuliyetini daha fazla duyan olgun ve gün görmüş bir milletin hâdiselerin seyrini uyanık ve alâkalı bir gözle takip edişidir.

Ahmet Emin YALMAN

Alman - Sovyet tayyareciliği

(Başı 1 incide) */*/

kuvvetleri, Rus hava kuvvetlerine faiktir. Fakat bütün kuvvetlerini Rusyaya karşı kullanabilmeleri kabil değildir. Garpta büyük bir hava kuvveti bırakmak mecburiyetindedir.

Diğer sahada, Akdenizde İskenderiye limanı bombardımanını idame ettirmek, İngiliz donanmasının harekâtını güçleştirmek için Yunan adalarında mühim bir hava kuvveti bulundurmak zaruretindedir. Libyadaki tayyarelerini de çekemez. Bununla beraber, bütün bu cephelerde bırakacağı kuvvet cüz'î olacaktır.

Rus hava kuvvetlerine gelince: Halen yalnız garp cephesinde harbetmektedir. Fakat, Rus tayyarelerinin çoğu eski sistemdir. Tayyarecileri de tecrübesizdir. Rus tayyarecilerinin modern şartlar içinde harbedecek kabiliyette olup olmadıklarını bilmiyoruz. Yalnız cesur ve fedakâr olduklarını biliyoruz. Ve yine Almanlar için çetin bir düşman olduklarını biliyoruz...

(Radyo Gazetesi)

★

Hava harbi sonuna mı yaklaşıyor

Bern, 24 (A.A.) — Gazette de Lausanne şunları yazıyor:

Askeri mahfiller bütün cephelerde her şeyin tesbit edilen plân mucibince cereyan etmekte olduğunu teyid eylemektedirler. Almanların elde ettikleri ilk muvaffakıyetler dikkate değer mahiyettedir. Askeri mahfillerin hasıl ettiği sarih intibaa göre, Alman hava kuvvetleri ile Sovyet hava kuvvetleri arasındaki kati muharebe sonuna yaklaşmaktadır.

Hadiselerdeki isimler

Baltık memleketleri

Baltık memleketlerinde Sovyetler aleyhine isyan çıktığı bildiriliyor.

Kasdedilen Baltık memleketleri Estonya, Letonya ve Litvanyadır.

Estonya — Sovyetler tarafından ilhak edilmeden evvel Rusya, cenupta Letonya, garpta Baltık, şimalde Finlandiya körfezlerile hudutlanmış olan bu memleketin sathî mesahası 29,441 kilometre murabbaı ve nüfusu 1932 sayımına göre 1,119,518 dir. Muhtelif adaları ve bu meyanda Dagö ve Ösel adaları vardır. Başlıca sanayii ziraat, makina, demir ve çelik, likör ve pamuktur.

Estonya 10 ve 12 nci asırlarda Danimarkaya ait olmuş, 1627 de İsveçe, 1710 da da Rusyaya geçmiştir. 24 şubat 1918 de müstakil cümhuriyet olmuştur. Başlıca şehirleri Tallin, Tartu ve Parnu'dur.

Letonya — Evvelce Rusya İmparatorluğunun Baltık eyaletlerinden ibaret olan bu memleket 18 ikinciteşrin 1918 de müstakil cümhuriyetti. Sathî mesahası 34,468 kilometre, nüfusu 1931 sayımına göre 2,367,072 dir.

Lituanya, çavdar, buğday, arpa, Yulaf, patates, nohut ve keten yetiştiren bir ziraat memleketidir.

Lituanyanın hükûmet merkezi Kovno idi.

Memel arazisini Almanlar, üst tarafını da Sovyetler Birliği ilhak etmişti.

Lituanya — Sovyetlere ilhakından evvel şimalde Letonya, şark ve cenupta Polonya, garpta Şarkî Prusya ile hudutlanmış müstakil bir cümhuriyetti. Sathî mesahası 34,468 kilometre, nüfusu 1931 sayımına göre 2,367,072 dir.

Lituanya, çavdar, buğday, arpa, Yulaf, patates, nohut ve keten yetiştiren bir ziraat memleketidir.

Lituanyanın hükûmet merkezi Kovno idi.

Memel arazisini Almanlar, üst tarafını da Sovyetler Birliği ilhak etmişti.

Adliye ve Polis haberleri

Bir kadın başkasına ait arsayı bir kasaba satmış

Bundan bir kaç gün evvel mühim bir sahtekârlık vakası olmuş ve Elif adında bir kadın Ayşe adındaki diğer bir kadının malı olan bir arsayı Aksarayda Hüseyin adında bir kasaba satmıştır.

Dün bu suç ile alâkadar olan Elif, Hüseyin Taşçı, Ziya Süer, Hamdi ve Ahsenin sorguları yapılmak üzere Sultanahmet üçüncü sulh ceza mahkemesine getirilmişlerdir.

Sorgu esnasında Elif kendisine isnad olunan suçu inkâr etmiş ise de Hüseyin vakayı şu şekilde anlatmıştır:

— Ben bir gün tellâl Hamdinin yazıhanesinde oturuyordum. Yazıhaneye Hakkı dedikleri adam geldi. Aksarayda Küçük Langada İnebey mahallesinde bir arsanın satılık olduğunu söyledi. Ben senedini ve çapını görmek istedim. O ise ertesi gün çapını getirdi ve yerini de gösterdi. Bunları konuştuğumuz zaman Hamdi ile Ahsen de orada idiler. Hamdiyi otuz senedir tanırım. Bana da ev yapmak için bir arsa lâzımdı. O sebepten bu satışla alâkadar oldum. Bize malı gösteren Hakkı arsanın evvelce 2100 liraya satılıp cayıdığını, çünkü müşteri olan adamın evkaf paralarını vermek istemediğini söyledi. Bunun üzerine ben de 2100 liraya bu arsayı satın almak için talip oldum. Evkaf parasını da kabul ettim. Hakkı bana gidip mal sahibine sorayım, çünkü kendisi hastadır, gelemez, dedi ve beraberce kalkıp gittik. Bu Elif denen kadın iyi bir şekilde giyinmiş olduğu halde odada minder üzerinde yatıyordu. Bana arsa sahibinin o olduğunu söylediler. Ben de kendisine yüz lira kaparo verdim. Ertesi gün benim nüfus kâğıdımı alarak Hakkı muameleyi yaptı. Ben yine Hamdinin yazıhanesinde bekledim. Akşam üstü saat 17 de Tapu memuru Necati ile bir Tapu idaresi hademesi geldi. Otomobil altı kişi almadığımdan hademeyi bıraktık. Tellâl Hamdi ve Ahsen de beraber gelmek istediler. Böylece kadından takrir almak üzere Beyoğlunda İngiliz sarayının yanındaki evine gittik, bu Elif yine orada idi ve yatıyordu. Lâzımgelen muameleyi Tapu memuru Necati yaptıktan sonra Elif takriri verdi. Elifin nüfusuna baktı. Hamdi ile Ahsen şahit oldular. O zaman diğer maznun Ziya da odada idi ve bu kadın için kendi karısı olduğunu söyledi. Tapu memuru takrir kâğıdına 1000 lira yazmış, halbuki ben Elifin eline şahitlerin huzurunda iki bin lira verdim. Tapu memuru takriri aldı. Ertesi gün bana takrir kâğıdını gösterdikleri zaman bin yazılı olduğunu görünce Tapu memuruna giderek sordum. Bana Tapu memuru Necati:

— Haydi öyle olmuş, oluversin, sana ondan bir zarar gelmez, dedi.

Hüseyinden sonra, sorgusu yapılan Ziya; kendisinin Elifi karım diye göstermediğini, ancak karısının adının Salih kızı Ayşe olması hasebile o isim geçince (karımdır) dediğini söylemiş ve suçu inkâr etmiştir.

Dinlenen diğer suçlu Hamdi ve Ahsen de suçla alâkadar olmadığını söylemişler ve aşağı yukarı mağdur Hüseyin gibi ifade vermişlerdir.

Mahkeme, sorgu neticesinde Elifin ve Ziyanın tevkiflerine diğer suçlu Hüseyin, Hamdi ve Ahsenin tevkiflerini mucip kâfi delil olmadığından serbest bırakılmalarına karar vermiştir.

17 yaşındaki Eleniyi kim kaçırmış

Tarlabaşında oturan Hristo adında bir adamın 17 yaşındaki kızı Eleni üç gündenberi evinden yok olmuş, ana ve babasının araştırmalarına rağmen bulunamamıştır.

Nihayet dün Eleni perişan bir halde bulunmuş ve kendisine sorulduğu zaman, kendisini dutçuluk yapan Mehmet adında bir adamın kaçırıp Şişli tramvay deposu arkasındaki dutluğa götürdüğünü ve orada üç gün üç gece yanında alıkoyduğunu ve ondan sonra bırakıp kaçtığını söylemiştir.

Suçlu Mehmet yakalanarak Adliyeye verilmiş ve Eleni de muayeneye sevkedilmiştir.

Tedaviye gelirken yolda ölmüş

Çorlunun Saray kazasının Beyaz köyünden Hüseyin kızı Fatma büyük zorlukla evvelki gün doğurmuş ve bir türlü iyi olamadığından tedavi edilmek için İstanbula getirilmeğe karar verilmiştir. Fatma İstanbula getirilirken yolda ölmüştür.

Cesedi muayene eden Adliye doktoru Hikmet Tümer cesedin Morga kaldırılmasına lüzum gösterdiğinden Fatmanın cesedi Morga kaldırılmıştır.

Metresini dayaktan az daha öldürecekmiş

Hasköyde Bademlik sokağında oturan Halit adında biri bir müddettenberi beraber yaşadığı Seniye isminde kadınla bir kaç zamandanberi kıskançlık yüzünden geçinemediklerinden evvelki gün yeniden kavga etmişlerdir.

İşte bu kavga esnasında Halit eline geçirdiği bir sopa ile metresini uzun müddet dövdükten sonra kadını bitap ve ağır yaralı vaziyete sokmuştur.

Etraftan yetişenler kavgaya müdahale etmişlerse de Seniyenin dayak yemesine mâni olamamışlardır.

Seniye ağır yaralı olarak Beyoğlu hastahanesine kaldırılmış, suçlu Halit yakalanmıştır.

BULMACA

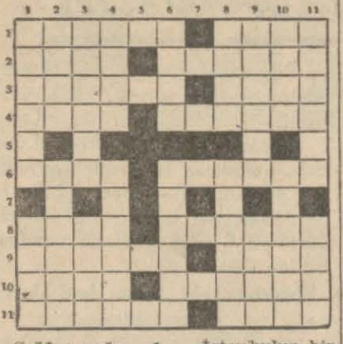

Soldan sağa: 1 — İstanbulun bir semti; Ad. 2 — İşler; Parmak hastalığı. 3 — Yurda ait; Derinlikler. 4 — Mezruat; Bir sebze. 6 — Gayret; Kıymetli eski. 8 — Komşu bir memleket; Toparlak. 9 — Tersi: ermiş fâniler; Belki. 10 — Mecnun; Küçük kitap. 11 — Mütekait; Derinlikler.

Yukarıdan aşağıya: 1 — Çok konuşan; Geri verme. 2 — Yerle semanın birleştiği yerler; İsanın anası. 3 — Şaka; Famîya. 4 — Saha; Bir kuş. 6 — Hakkaniyet gösteren; Süel. 8 — Mabut; Geniş ve üstü açık balkon. 9 — Açık sarı; Günler. 10 — İtikat; Yunanistanda bir şehir. 11 — İplik tahtası; Bir hayvan.

DÜNKÜ BULMACANIN HALLİ

Soldan sağa: 1 — Bulgaristan. 2 — Em; Esas; Asa. 3 — Drama; Esami. 4 — Dağ; İmal. 5 — Umulalı. 6 — Şecer; Dal. 7 — El; Rahna; Elâ. 8 — Erik. 9 — Elâ; Bina. 10 — Namdar; El. 11 — Fa; Re; Zayi.

Yukarıdan aşağıya: 1 — Beddua eden. 2 — Umran; Laf. 3 — Aguş; Ama. 4 — Gemilere. 5 — Asa; Acarlar. 6 — Ra; Aleni; Re. 7 — İse; Irak. 8 — Si; Büz. 9 — Taam edeli. 10 — Asma; Al; Ney. 11 — Nail ola; Ali.

GÜNÜN BORSASI

24 HAZİRAN 941

		Kapanış
1	Sterlin	5,22
100	Dolar	129.5275
»	İsviçre Frc.	30.70
»	Drahmi	—,—
»	Peçeta	12,89
»		31,0175
»	İsveç Kronu	30,6275

Esham ve Tahvilât

	L.	K.
1933 Türk borcu I	19	75
1918 İstikrazı dahili	21	50
1933 ikramiyeli Ergani	19	60
1934 Sivas - Erzurum	20	05
Anadolu Demiryolu Tahvili	44	50
Demiryolu Mümessil Senet	43	25
T. C. Merkez Bankası	124	00
T. İş Bankası mümessil hisse	125	00
T. İş Bankası (Nama muhar.)	11	10
Osmanlı Bankası	26	50
Şirketi Hayriye	26	00

NUKUT

Türk Altını (Reşat)	25	30
Türk Altını (Hamit)	23	80
Türk Altını küçük (Hamit)	23	70
Türk Altını küçük (Aziz)	23	00
Kalın beşi birlik	108	00
» » (Hamit)	111	00
» » (Reşat)	113	00
24 ayar altın gramı	3	20
Mecidiye		75

Askerlik ilânları

Kadıköy Yedili ve Yabancı Askerlik Şubelerinden:

1 — 337 doğumlu ve bu doğumlularla muamele gören eratın son yoklamalarına 9 temmuz 941 tarihinden itibaren başlanacak ve 13 ağustos 941 gününe kadar pazartesi, çarşamba, cuma günleri devam olunacaktır.

2 — Yerli eratın yoklamaları 9 dan 12 ye kadar, yabancıların 14 ten 17 ye kadar yapılacaktır.

3 — Her mükellefin, nüfus cüzdanı, ince kâğıda çekilmiş iki fotoğraf, ikametgâh tezkeresi ve tahsil vesikaları ile birlikte şubeye gelmeleri.

4 — Tıp fakültesi, veteriner fakültesi eczacı ve diş tabibi okullarından bu yıl mezun olanlarla, askerliğine karar verilmiş tabib, Mühendis, kimyager, eczacı ve diş tabibi sınıfına ayrılmış bulunanların 15 temmuz 941 gününe kadar şubeye müracaatları.

5 — Her mükellefin yukarda yazılı günlerde şubeye müracaatları, Taşrada bulunanların bulundukları mahal askerlik şubelerine müracaatları gelmiyenler hakkında takibat yapılacağı ve ilânın davetiye yerine geçeceği ilân olunur.

★

Eminönü Askerlik Şubesinden:

336 doğumlu ve doğumlularla muameleye tâbi muamelesi tekemmül etmiş kısa hizmetli orta ehliyetnameliler 28 Haziran 941 tarihinde Yedek Subay okuluna sevkedileceklerinden Nüfus cüzdan ve askerlik vesikalarile mezkûr tarihte şubede bulunmaları ilân olunur.

Beyoğlu 1 ci Sulh Hukuk Hâkimliğinden: 941/107

Hafize tarafından Ahmet Remziye açılan alacak davasında ikametgâhının meçhuliyetine binaen tebligat yapılamamış olduğundan ilânen tebligat ifasına karar verilmiş olmakla 2/8/941 günü saat 9,30 da bizzat mahkemeye gelmeğe veya bir vekil göndermeniz aksi takdirde gıyabınızda devam edileceği tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (5664)

Trakyada imar faaliyeti

Eski eserler tamir ediliyor

Edirne (Hususî) — Gelibolu büyük ve devamlı gayretlerin eseri olarak hemen hemen baştan başa imar olunmaktadır. Eksik gedik ne yasa tamamlanmaktadır.

Gelibolu küçük bir şehirdir. Fakat suyu, elektriği, frigorifiği, parkı, iskelesi, fabrikaları, yolları, ziraat fidanlığı ve her taraftan yenilik eserlerile çevrilmiştir. Ay ve yıl geçmez ki bir hayli yenilikler başvermesin. Şimdi de meşhur mimar Kasımın eseri olan Paşa Hamamı büyük ve müşterek bir himmetle yeni bir halde kurulmaktadır.

Bundan önce de Birinci Muradın Süleyman Paşa namına yaptırdığı Bulayır ve Kavaklı hamamları gibi beşer asırlık güzide eser büyük himmetlerin eseri olarak kurtarılmıştır.

Babaeski ve Vize belediyelerini de yine böyle meşhur eserlerin karşısında görüyoruz. Onlar da Türk mimarisinin dörder, beşer asırlık eserlerini kurtarmış ve halka açmıştır. Bu gidişi Malkara ve Lüleburgaz belediyeleri de takip edecektir.

Millî varlığımızın kültür hüccetî sayılan bu eşsiz âbideleri kurtarmak, devlet varlığının asırlık nişanelerini yeniden yaşatmak demektir. Bu eserleri tahripkâr ellerden kapıp koparmak kültür mücadelesinin baş unsurudur.. İşte Belediyeler bunu yaparken iki mübarek davayı müştereken tahakkuk ettirmiş olmaktadırlar.

★

Edirne, (Hususî) — Maarif hareketlerinde aylardanberi devam eden ihtimamlı bir çalışma göze çarpmaktadır. Maarif vekâletinin bütçe yardımı ile kız enstitüsü iç ve dış tamirleri yapılmıştır. Şimdi de üçüncü bir binanın satın alınması bekleniyor. Böylelikle Enstitü ve Kız Sanat okulları ve birbirine bağlı bir zümre halinde yaşama imkânlarına kavuşacaktır. Diğer taraftan kız muallim mektebinin yemek salonları tamamile bitmiş, yalnız teneffüshane kısmı kalmıştır. Yemek salonları 11,000 liraya yapılmıştır.

Türk Maarif Cemiyetinin büyük himmetile satın alınan kız ve erkek talebe yurtlarının çok muhtaç olduğu tamir işi de başlamak üzeredir.

Bunlardan başka Sokullu Vezirin Sinan eseri Çifte hamamları da Edirne vilâyetince istimlâk edilmiş, muamelesi bitmiş, parası ödenmiş ve şimdi de yapı işlerine başlamak üzere Nafıa vekâletinden müsaade formülü gelmiştir.

İstanbul Belediyesi İlânları

Hastahanelerle sıhhî müesseselerin ihtiyacı için Eti Banktan alınacak 1448 ton kok kömürünün nakliyesi açık eksiltmeye konulmuştur. Tahmin bedeli 2896 lira ve ilk teminatı 217 lira 20 kuruştur. Şartname zabıt ve muamelât müdürlüğü kalemoinde görülebilir. İhale 2/7/941 çarşamba günü saat 14 de Daimî Encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektuplarile ihale günü muayyen saatte Daimî Encümende bulunmaları. (4799)

Seyhan Vilâyeti Daimî Encümeninden:

1 — Adana Reşatbey mahallesinde on dershaneli okul binası ikmali inşaatı keşif tutarı olan «30434» lira «22» kuruş üzerinden kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 17/7/941 perşembe günü saat «15,30» da vilâyet daimi encümeninde yapılacağından kapalı zarflar en geç bu saatten bir saat evveline kadar saat «14,30» da bu encümen reisliğine verilmiş olacaktır.

3 — İsteyenler bu işe aid keşifname ve şartnameleri görmek için Nafıa müdürlüğüne müracaat edebilirler.

4 — İsteklilerin «2282» «57» kuruş muvakkat teminat vermeleri ve ehliyet vesikası almak üzere bu miktar iş yaptıklarına dair bonservislerile Ticaret Sanayi Odası vesikasını, iki adet vesika fotoğraflarını, bir adet «38», bir adet «8» kuruşluk damga ve bir adet de bir kuruşluk tayyare pulunu yukarda ikinci maddede yazılı günden üç gün evvel dilekçelerine bağlamak suretile vilâyete müracaatları lâzımdır.

5 — Posta ile gönderilecek mektupların dış zarfı mühür mumu ile iyice kapatılacaktır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. «5028»

Türkiye Cümhuriyeti

Ziraat Bankası

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası
Şube ve ajans adedi: 265.
Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri.
Para biriktirenlere 28,000 lira ikramiye veriyor

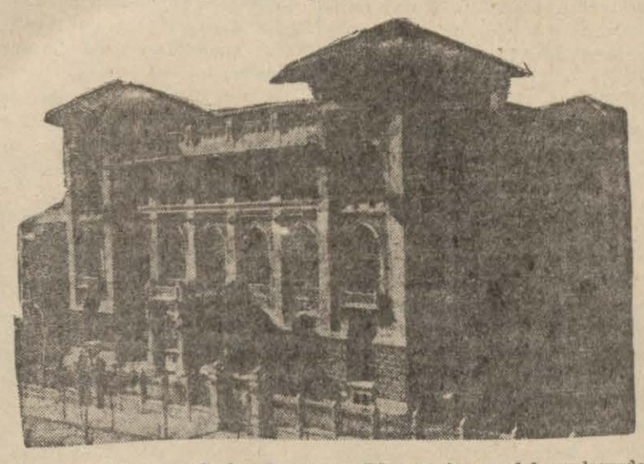

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 adet	1,000	liralık	4,000 lira	100 adet	50	liralık	5,000 lira
4 »	500	»	2,000 »	120 »	40	»	4,800 »
4 »	250	»	1,000 »	160 »	20	»	8,200 »
40 »	100	»	4,000 »				

DİKKAT: Hesaplarmdaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.
Kuralar senede 4 defa, 11 mart, 11 haziran, 11 eylûl, 11 Birincikânunda çekilecektir.

Satış ilânı

İstanbul Dördüncü İcra memurluğundan:

İskohi Ayvazyan tarafından Vakıf Paralar İdaresinden 26284 ikraz numarasile borç alınan paraya mukabil birinci derecede ipotek gösterilmiş olup borcun ödenmemesinden dolayı satılmasına karar verilen ve tamamına ehlivukuf tarafından (4000) lira 00 kuruş kıymet takdir edilmiş olan kayden Kumkapı Muhsine hatun mahallesinin Molatașı Gürcüoğlu sokağında 452 kütük 729 ada, 1 parsel eski 1, 22 yeni 1, 3 No. lı 46,50 metre murabbaı kâgir evin evsaf ve mesahası aşağıda yazılıdır:

Gayrimenkul halen Kumkapı Muhsinehatun mahallesinin Molatașı caddesinde Batumlu sokağında 3 taj No. lı kâgir hane olup.

Zemin kat: Cepheden çifte kanatlı demir kapıdan girildikte zemini mermer camekân bölmeli ufak bir taşlıkta bir yük dolabı ve bodrum kata inen merdiven ve karşılıklı iki oda bir helâdır.

Bodrum kat: Zemini malta döşeli âdi ocaklı kuyu ve sarnıcı havi bir mutfak ve kısmen tonos kemerli iki bölmeli kömürlük mevcuttur.

Birinci kat: Trabzonlu bir sahanlıkta biri sofadan bölme üç oda bir helâ.

İkinci kat: Bir sofa üzerine karşılıklı iki oda bir helâdan ibaret olup bu katın üstünde zemini çinko etrafı demir parmaklık korkuluklu bir kısmı tahtaça ile bir tavan arası mevcuttur.

Evsaf: Gayrimenkul kâgir ve tamire muhtaçtır. Bodrum ve zemin kat pencereleri demir parmaklıklı ve birinci kattan itibaren kısmen cumbalı olup iki katın cephesinde üç balkonu vardır. İçinde elektrik ve terkos tesisatı mevcuttur.

Yukarıda hudut, evsaf ve mesahası yazılı gayrimenkulün tamamı açık arttırmaya konmuştur.

1 — İşbu gayrimenkulün arttırma şartnamesi 5/7/1941 tarihinden itibaren 941/2442 No. ile İst. Dördüncü İcra dairesinin muayyen numarasında herkesin görebilmesi için açıktır. İlânda yazılı olanlardan fazla malûmat almak istiyenler, işbu şartnameye ve 941/2442 dosya numarasile memuriyetimize müracaat etmelidir.

2 — Arttırmaya iştirak için yukarıda yazılı kıymetin yüzde 7,5 u nisbetinde pey akçesi veya millî bir bankanın teminat mektubu tevdi edilecektir. (Madde 124)

3 — İpotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların ve irtifak hakkı sahiplerinin gayrimenkul üzerindeki haklarını, hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını işbu ilân tarihinden itibaren on beş gün içinde evrakı müsbitelerile birlikte memuriyetimize bildirmeleri icap eder. Aksi halde hakları tapu sicili ile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar.

4 — Gösterilen günde arttırmıya iştirak edenler arttırma şartnamesini okumuş ve lüzumlu malûmatı almış ve bunları tamamen kabul etmiş add ve itibar olunurlar.

5 — Gayrimenkul 15/7/1941 tarihinde salı günü saat 14 den 16 ya kadar İst. Dördüncü icra memurluğunda üç defa bağırıldıktan sonra en çok arttırana ihale edilir. Ancak arttırma bedeli muhammen kıymetin yüzde 75 ini bulmaz veya satış isteyenin alacağına rüchanı olan diğer alacaklılar bulunup ta bedel bunların bu gayrimenkul ile temin edilmiş alacaklarının mecmuundan fazlaya çıkmazsa en çok arttıranın taahhüdü baki kalmak üzere arttırma 10 gün daha temdit edilerek 25/7/1941 tarihinde, Cuma günü saat 14 den 16 ya kadar İst. Dördüncü icra memurluğu odasında, arttırma bedeli satış isteyenin alacağına rüchanı olan diğer alacaklıların bu gayrimenkul ile temin edilmiş alacaklarının mecmuundan fazlaya çıkmak şartile, en çok arttırana ihale edilir. Böyle bir bedel elde edilmezse ihale yapılmaz. Ve satış talebi düşer.

6 — Gayrimenkul kendisine ihale olunan kimse derhal veya verilen mühlet içinde parayı vermezse ihale kararı fesholunarak kendisinden evvel en yüksek teklifte bulunan kimse arzetmiş olduğu bedelle almağa razı olursa ona, razı olmaz veya bulunmazsa hemen yedi gün müddetle arttırmaya çıkarılıp en çok arttırana ihale edilir. İki ihale arasındaki fark ve geçen günler için yüzde 5 den hesap olunacak faiz ve diğer zararlar ayrıca hükme hacet kalmaksızın memuriyetimizce alıcıdan tahsil olunur. (Madde 133)

7 — Alıcı arttırma bedeli haricinde olarak yalnız tapu ferağ harcını, yirmi senelik vakıf taviz bedelini ve ihale karar pullarını vermeğe mecburdur.

Müterakim vergiler, tenvirat ve tanzifat ve dellâliye resminden mütevellit belediye rüsumu ve müterakim vakıf icaresi alıcıya ait olmayıp arttırma bedelinden tenzil olunur.

İşbu gayrimenkul yukarıda gösterilen tarihte İst. Dördüncü icra memurluğu odasında işbu ilân ve gösterilen arttırma şartnamesi dairesinde satılacağı ilân olunur. (5079)

RADYOLİN

İLE SABAH, ÖĞLE VE AKŞAM

Her yemekten sonra günde üç defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

Devlet Demiryolları İlânları

Muhammen bedeli 710.000 (Yedi yüz on bin) lira olan iki kalem bakır levha ve antrtuvaz çubuğu 4/8/1941 pazartesi günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 32150 (otuz iki bin yüz elli) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 200 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (4843)

ARİFİYE KÖY ENSTİTÜSÜ ve Eğitmen Kursu Satınalma Komisyonundan:

Cinsi	Miktarı	Fiatı	Tutarı	Muv. Teminat
Ekmek	170.000 Kg.	12 Kr.	20.400.00	1.530.00

Yukarıda yazılı bir kalem 170.000 kilogram ekmek 14/VII/1941 Pazartesi günü saat 15 te Adapazarı Belediye dairesinde kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulacağından talip olanların ilk teminatlarını yatırdıklarına dair makbuz ve Ticaret Odasına kayıtlı oldukları hakkındaki vesikalarile birlikte, hazırlanan zarfları yukarıda yazılı gün ve saatte komisyona vermeleri ilân olunur.

Not: İhale edilecek ekmeğe ait şartname Arifiye köy enstitüsü müdürlüğünde her gün için görülebilir.

Ziraat San'atları Enstitüsüne Bir Asistan Alınacak

Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

Ziraat sanatları fakültesi Ziraat sanatları enstitüsüne 35 lira asli maaşla ikinci sınıf bir asistan alınacaktır. Bu mevki için isteklilerin aşağıdaki şartları haiz olmaları lâzımdır.

1 — Ziraat fakültesinden asgari iyi derece ile diploma almış bulunmak,

2 — Bir ecnebi dili iyice bilmek,

3 — Mecburi askeri hizmetini yapmış olmak ve azami 30 yaşını geçmemiş bulunmak,

4 — Ziraat teşkilâtında en aşağı bir sene çalışmış olmak.

Bu şartları haiz istekliler ziraat sanatları sahasile bir ecnebi dilinden imtihana tâbi tutulacaklardır. İmtihan 28.6.941 cumartesi saat 10 da Ziraat sanatları enstitüsünde yapılacaktır.

Taliplerin imtihandan evvel tercümei halleri ve diğer müspit evraklarile yüksek ziraat enstitüsü rektörlüğüne müracaatları ve imtihan saatinde enstitüde isbatı vücut etmeleri ilân olunur. (4684)

İstanbul Sıhhî Müesseseler Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

11 Haziran 941 tarihli Son Telgraf ve 11, 20 Haziran 941 tarihli Anadolu ve 11, 15, 20, 24 Haziran 941 tarihli Ulus ve 15 Haziran 941 tarihli Akşam ve 15, 24 Haziran 941 tarihli Yeniasır ve 21 Haziran 941 tarihli Cumhuriyet ve 24 Haziran 941 tarihli Vatan gazetelerinde neşrolunan erzak ilânındaki azı 20800 çoğu 31100 kilo zeytinyağının alınmasından sarfınazar edilmiştir. Keyfiyet ilân olunur. «5073»

Küçük tasarruf hesapları 1941

İKRAMİYE PLÂNI

KEŞİDELER: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1941 İKRAMİYELERİ

1 adet	2000	liralık	= 2000. —	Lira
3 »	1000	»	= 3000.—	»
2 »	750	»	= 1500.—	»
4 »	500	»	= 2000.—	»
8 »	250	»	= 2000.—	»
35 »	100	»	= 3500.—	»
80 »	50	»	= 4000.—	»
300 »	20	»	= 6000.—	»

Sahibi ve Neşriyat Müdürü: AHMET EMİN YALMAN
Basıldığı Yer: VATAN MATBAASI